

Fevlado vzw – Stropkaai 38 – 9000 GENT
tel: (09) 224 46 76

fax: (09) 329 07 47

info@fevlado.be

www.fevlado.be

Fevlado vzw **JAARVERSLAG** 2009

Fevlado- vzw

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	WIE IS FEVLADO ?.....	4
2.1.	MISSIE EN DOELSTELLINGEN	5
3.	BESTUUR EN TEAM.....	8
4.	NETWERK.....	10
4.1.	INTERNATIONAAL.....	11
4.2.	NATIONAAL.....	113
4.3.	VLAAMS.....	114
5.	ACTIVITEITEN GEKOPPELD AAN DE DOELSTELLINGEN	17
5.1.	BELANGENVERDEDIGING	18
5.2.	LEDENBEWEGING	34
5.3.	SENSIBILISERING.....	42

1. INLEIDING

Zoals de meeste organisaties moet Fevlado vzw ook een jaarverslag opstellen. Een jaarverslag geeft een overzicht van wat de voorbije jaar gebeurd is.

Een jaarverslag geeft de lezer de kans om de ontwikkelingen binnen de organisatie te volgen.

Door omstandigheden moest het organigram op niveau van personeel herbekeken worden. Sinds 19 januari 2009 versterkte Geert Dirickx het team als Algemeen Directeur. Ilse Wouters en Filip Verstraete werden inhoudelijke coördinator van respectievelijk Belangenverdediging en Ledenbeweging.

De in 2008 begonnen werkgroep “Missie” werkte in 2009 verder met als resultaat een nieuwe missie die eind december goedgekeurd werd op de Algemene Vergadering van Fevlado vzw.

Het onderwijs, waar de toekomst van uw kinderen bepaald wordt, is een belangrijk thema en dat werd benadrukt door de klacht van 4 dove ouders, ondersteund door Fevlado, tegen het Ministerie van Onderwijs voor het recht op toegankelijk onderwijs.

Maar er zijn nog heel wat andere thema’s die evenveel aandacht verdienen. U vindt daarover meer terug in dit overzicht.

Ook de leden van Fevlado zitten niet stil. Via Ledenbeweging kunnen we het doen en laten -uiteindelijk werd er meer gedaan dan gelaten- van de aangesloten afdelingen en verenigingen volgen.

In 2009 heeft de opleiding “duidelijk schrijven” de redactie aan het denken gezet over de wijze van berichtgeving via Dovennieuws.

Ik wens u alvast veel leesplezier.

2. WIE IS FEVLADO ?

2.1. MISSIE EN DOELSTELLINGEN

In 2009 gebruikten we nog de onderstaande missie om het kader waarin we kunnen werken te bepalen.

Fevlado = Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties vzw

Vaststelling :

- Dove en slechthorende personen worden gediscrimineerd.
- De horende samenleving heeft een verkeerd beeld over deze groep.
- Er is uitsluiting van doven en slechthorenden op sociaal vlak.
- De burgerrechten van doven en slechthorenden worden vaak niet gerespecteerd.

Wat willen we doen, welke zijn de doelstellingen :

- Het bereiken van volwaardig “burgerschap” met gelijke rechten en kansen voor iedere dove en slechthorende persoon.
- Het behouden en verbeteren van de taalkundige en culturele identiteit van doven en slechthorenden.
- Het streven naar een beter zelfbewustzijn van onze groep zodat ze meer voor zichzelf kunnen opkomen en zelf beslissen over hun eigen leven.
- Het bereiken van wederzijds respect voor iedere persoon, zowel doof, slechthorend als horend.

Hoe gaan we dit doen :

- Door het actief beïnvloeden van het beleid (politiek, overheid), het bewustmaken van de samenleving, het aanbieden en/of ondersteunen van opleidingen, via belangenverdediging en, indien nodig, via actievoering.
- Door het informeren en ondersteunen van de taalkundige en socio-culturele gemeenschap van dove en slechthorende personen.
- Door het ondersteunen, adviseren en informeren van organisaties en andere belanghebbenden over de verschillende kenmerken van doofheid (medische, taalkundige, sociale, culturele en onderwijskundige kenmerken).

Waarom Fevlado ?

- Fevlado leeft middenin de Vlaamse Dovengemeenschap, en heeft zeer veel contacten binnen en buiten Vlaanderen.
- Fevlado gelooft dat doven en slechthorenden voldoende sterk zijn om zichzelf te vertegenwoordigen. Onze organisatie wordt geleid door dove en slechthorende mensen en heeft voldoende experts ter beschikking om deze opdracht uit te voeren.

Door het uitvoeren van deze missie wil Fevlado vzw meewerken aan een omgeving waarin de waarden van vreedzaam samenleven (pluralisme), verdraagzaamheid en wederzijds respect centraal staan.

2.2. ALGEMENE CONTACTGEGEVENS

NATIONAAL SECRETARIAAT

Fevlado vzw
Stropkaai 38 - 9000 Gent
Ondernemingsnummer : BE 0417058428
Tel.: 09/224.46.76 - Fax : 09/329.07.47
E-mail: info@fevlado.be
www.fevlado.be

REGIONALE SECRETARIATEN

In deze secretariaten zijn medewerkers van Fevlado actief om de doelstellingen te concretiseren op regionaal vlak.

Voor de regio Oost-Vlaanderen :
Fevlado-Gent :
Dovenclub Gent, GebarenTaalGebruikers, Stropkaai 38 – 9000 Gent
FevladoGent@fevlado.be

Voor de regio Noord-West-Vlaanderen :
Fevlado-Brugge :
Dovenontmoetingscentrum Effeta, Polderstraat 76a – 8310 Sint-Kruis Brugge
FevladoBrugge@fevlado.be

Voor de regio Zuid-West-Vlaanderen :
Fevlado-Kortrijk :
Dovenontmoetingscentrum De Haerne Club, Kortrijksestraat 70 – 8501 Kortrijk – Heule
FevladoKortrijk@fevlado.be

Voor de regio Antwerpen :
Fevlado-Antwerpen :
Dovenontmoetingscentrum Madosa, Haantjeslei 213 – 2018 Antwerpen
FevladoAntwerpen@fevlado.be

Voor de regio Kempen :
Fevlado-Turnhout :
Dovenontmoetingscentrum Piramime, H. Consciencestraat 17 – 2300 Turnhout
FevladoTurnhout@fevlado.be

Voor de regio Limburg :
Fevlado-Limburg :
Dovenontmoetingscentrum De Schakel, Rechterstraat 43 – 3511 Kuringen (Hasselt)
FevladoLimburg@fevlado.be

BELANGENVERDEDIGING

Voor alle vragen in verband met de ledenbeweging van Fevlado, is er een centraal e-mailadres beschikbaar : belangenverdediging@fevlado.be .

LEDENBEWEGING

Voor alle vragen in verband met de ledenbeweging van Fevlado, is er een centraal e-mailadres beschikbaar : ledenbeweging@fevlado.be .

Afdelingen van Fevlado vzw

- Vlaamse DovenVerenigingen (VDV)
- Fevlado-Senioren
- Fevlado “Helen Kellerclub” (HKC)
- Fevlado-Ontspanning
- Jong-Fevlado

Al deze afdelingen hebben hun secretariaat in Gent, Stropkaai 38.

Aangesloten vzw

- Vlaamse Doven Sportbond vzw (VDSB)
Stropkaai 38
9000 Gent
annsmets68@gmail.com

SENSIBILISATIE

Vragen over Dovennieuws, de digitale nieuwsbrief en de website kunnen gesteld worden via dovennieuws@fevlado.be of nieuwsbrief@fevlado.be.

3. BESTUUR EN TEAM

3.1. BESTUUR

Eind 2009 telde het bestuur van Fevlado 12 personen, waarvan de meerderheid Doof is. De Algemene Vergadering telde 16 personen.

Vanwege de nauwe samenwerking met Fevlado-Diversus vzw en Fevlado-Passage vzw is er één gezamenlijk Dagelijks Bestuur, dat voor de 3 vzw's de krijtlijnen van de dagelijkse werking uittekent.

3.2. TEAM

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap subsidieert de loonkost van 12 voltijdse equivalenten. 2 voltijdse equivalenten (samen 3 medewerkers) werken voor OPDOSS vzw (Optimale Participatie van Dove en Slechthorenden in de Samenleving), en zijn deels in Gent en deels in Antwerpen tewerkgesteld. Hun taakomschrijving wordt opgesteld door OPDOSS.

Door omstandigheden moest het organigram op niveau van personeel herbekeken worden. Sinds 19 januari 2009 versterkte Geert Dirickx het team als Algemeen Directeur. Ilse Wouters en Filip Verstraete werden inhoudelijke coördinator van respectievelijk Belangenverdediging en Ledenbeweging.

Het team van Fevlado bestond in 2009 uit 16 medewerkers, waarvan het grootste deel op deeltijdse basis werd tewerkgesteld.

Elk regionaal secretariaat kon ook in 2009 rekenen op een halftijdse medewerker, en in Gent waren er 11 medewerkers actief.

Van de 16 medewerkers van Fevlado, zijn er 10 doof/slechthorend, en 6 horend.

Fevlado kon ook in 2009 rekenen op de inzet van een aantal vrijwilligers. Niet alleen regionaal en bij de afdelingen zijn er veel dove vrijwilligers actief, ook nationaal doet Fevlado geregeld beroep op vrijwillige experts op allerlei vlakken, om zo de werking aan te vullen.

4. NETWERK

Fevlado is geen eiland op zich. Ze kan enkel haar doelstellingen bereiken als ze samenwerkt en overlegt met tal van andere organisaties die binnen hetzelfde werkveld functioneren. Informatie-uitwisseling en het samenwerken om bepaalde doelstellingen te bereiken is hierbij van primordiaal belang.

Hier vindt u een overzicht van alle organisaties die zowel op internationaal, nationaal en Vlaams niveau voor Fevlado een belangrijke partner zijn.

4.1. INTERNATIONAAL

▪ ***World Federation of the Deaf – WFD***

Fevlado is één van de stichtende leden van de WFD. De WFD focust zich vooral op de armere landen in de wereld en de landen waar de dovenproblematiek het zwaarste is op vlak van onderwijs en mensenrechten. Het is vooral een solidariteitsplatform waarin de sterkere dovenfederaties kunnen samenwerken en steun bieden aan de minder sterke federaties. Deze steun kan financieel zijn, maar kan ook ondersteuning zijn bij het opzetten van nieuwe organisaties in ontwikkelingslanden, het opzetten van dovenonderwijs, het ondersteunen van projecten rond de opleiding van dove bestuursmensen vanuit deze landen, of het leggen van contacten met lokale overheden om de situatie van doven te verbeteren daar waar dat nodig is.

De WFD heeft de status van raadgever bij de Verenigde Naties, een toch belangrijke vorm van erkenning. Hierdoor kan de dovengemeenschap ook haar rol spelen in de besluitvorming bij de Verenigde Naties op domeinen waar dit het leven van de doven kan beïnvloeden.

De WFD organiseert vierjaarlijks een Wereldcongres en dat is vaak een megagebeuren met zeer veel doven uit de ganse wereld. Dit Congres bestaat uit een besloten gedeelte, de Algemene Vergadering van de WFD, waarop enkel officiële delegaties van de aangesloten landen toegelaten zijn. Het open gedeelte is dan het Congres waarop iedereen mag aanwezig zijn en met een heel breed programma, gaande van theater, cultuur, kunst, tot workshops en seminaries. Een belangrijk aspect van dit evenement zijn de talrijke informele contacten die leiden tot de vorming van een netwerk van mensen die een belangrijke rol kunnen spelen in de werking van de eigen federatie. Mensen die expert zijn op bepaalde domeinen zoals mensenrechten, gebarentaal, politiek, .. kunnen daar geraadpleegd of uitgenodigd worden voor een lezing.

▪ ***European Union of the Deaf – EUD***

De EUD is een Europese non-profit organisatie met de Nationale Federaties van Doven binnen de Europese Unie als leden. Fevlado is één van de stichtende leden van de EUD en de reden van de oprichting van deze non-profit organisatie was de nood aan een platform van de nationale dovenorganisaties waar de belangen van Dove Europeanen verdedigd worden op Europees niveau. De EUD wil de dialoog met de “horende wereld” uitbouwen op Europees niveau, en dit in overleg en samenwerking met haar leden.

Er zijn talrijke mogelijkheden rond het indienen van Europese projecten op diverse beleidsdomeinen (onderwijs, werk, welzijn, antidiscriminatie, ..) en daarvoor is het toch wel nodig om een sterk uitgebouwd netwerk van mogelijke partners te hebben. De General Assembly of de Algemene Vergadering komt jaarlijks samen. Dit jaar ging het door in Praag-Tsjechie. Hoofdonderwerpen zijn daar de opvolging van de gemaakte afspraken van de vorige Algemene Vergadering, de financiële toestand van de EUD, het opstellen en opvolgen van het EUD Action Plan, de relatie tussen de EUD en het European Disability Forum, en het bespreken van de resultaten van seminaries rond bijvoorbeeld discriminatie, gelijke rechten, gebarentaal, ... Ook wordt de werking van en acties ten opzichte van de Verenigde Naties in samenwerking met de WFD besproken, en vaak worden er workshops georganiseerd rond relevante thema's.

▪ ***Dovenschap Nederland***

Dovenschap is de belangenorganisatie van dove mensen in Nederland. Jaarlijks wordt er een overlegvergadering georganiseerd tussen de Vlaamse en de Nederlandse Dovenfederatie Deze

jaarlijkse bijeenkomst geeft de mogelijkheid aan beide federaties om elkaar beter te leren kennen, en de eigen werking te toetsen aan die van een gelijkaardige organisatie. Er worden standpunten vergeleken en oplossingen gezocht voor gelijkaardige problemen.

4.2. NATIONAAL

- ***Fédération Francophone des Sourds de Belgique – FFSB***

Fevlado en FFSB overleggen op regelmatige basis om vooral informatie uit te wisselen. Soms wordt er ook samen gelobbyd. In 2009 stonden volgende items op de agenda: voorbereiding gezamenlijke WDD (Werelddoenvendag 2010). In december ging daarover een overlegvergadering door. Zie ook 4.3. Sensibilisering

- ***Belgian Disability Forum – BDF***

Het Belgian Disability Forum zag het licht begin 2004, aangezien er vanuit België geen enkele "officieel aanvaarde" organisatie bestond die de Belgische personen met een handicap kon vertegenwoordigen op Europees vlak. De bestaande Hoge Raad voor Personen met een Handicap wordt immers samengesteld door de overheid die hiervoor mensen aanduidt als zogenaamde vertegenwoordigers van personen met een handicap, maar blijkbaar strookte dit niet met de regelgeving van het EDF (European Disability Forum). Dit forum eist onder meer dat de vertegenwoordigers van de nationale federaties van personen met een handicap bestaan uit representatieve mensen en dat de leden van deze federaties voor het merendeel zelf een handicap hebben. Het BDF voldoet wel aan deze vormvereisten aangezien ze opgericht werd door een aantal organisaties van personen met een handicap in Vlaanderen en Wallonië waaronder ook Fevlado en de Waalse organisatie FFSB - sedert enkele jaren is het BDF ook effectief lid van het European Disability Forum als vertegenwoordiger van België.

2 bestuursleden van Fevlado zijn leden van de Algemene Vergadering van het BDF.

Gesprekspunten binnen het BDF zijn vooral de houding van België bij de implementatie van diverse Europese richtlijnen rond personen met een handicap, het bepalen van onze standpunten, en het doorgeven van informatie vanuit Europa naar de achterban, vooral dan inzake mogelijke subsidiëringen en projecten. Grote thema's zoals antidiscriminatie, gelijke rechten en arbeid worden hier ook aangepakt. Het BDF beschikt over een personeelskader dat volledig door de Belgische overheid wordt gefinancierd. De bedoeling is evenwel ook om in België de rol van de Hoge Raad over te nemen als adviserend orgaan naar de overheden toe rond het wetgevend werk.

- ***Sensorial Handicap Coöperation – SHC***

SHC is een tweetalige niet-gouvernementele organisatie (NGO) voor ontwikkelingssamenwerking, erkend door de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS) sedert 1992. SHC groepeerde de initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking van de meeste Nederlandstalige en Franstalige voorzieningen voor mensen met een sensoriele handicap in België.

Fevlado is lid van de Algemene Vergadering van deze vzw.

Met SHC werd getracht een project uit te grond te stampen: JVDS vzw. Zie bij "Ledenbeweging"

4.3. VLAAMS

▪ ***Fevlado-Passage vzw***

Deze organisatie staat in voor de dienstverlening aan doven, slechthorenden, doof geworden, hun omgeving en geïnteresseerden. De individuele begeleiding van doven/slechthorenden geeft voeding aan de belangenverdediging van Fevlado via de verzameling van individuele maar gelijkaardige klachten, die vertaald worden naar structurele tekorten. Vooral de expertise rond tewerkstelling en zorg werd in 2009 door Fevlado-Passage aangeleverd. Meer informatie over de werking van Fevlado-Passage kan u vinden in het jaarverslag van deze organisatie.

▪ ***Fevlado-Diversus vzw***

Deze vzw is erkend als sociaal-culturele organisatie, die educatieve en ondersteunende activiteiten organiseert die een genuanceerde kijk op doof- en slechthorendheid moeten bevorderen. Ze benadert daarbij doofheid vanuit een sociaal-cultureel perspectief. De samenwerking tussen Fevlado en deze dienst is belangrijk als het gaat om gezamenlijke prioriteiten, zoals de sensibilisering van de horende maatschappij.

In 2009 werkten Fevlado en Fevlado-Diversus naar jaarlijkse gewoonte samen voor de organisatie van WDD 2009 in Geel met een studievoormiddag met als thema "Dove ouders" Meer informatie over de werking van Fevlado-Diversus kan u vinden in het jaarverslag van deze organisatie.

▪ ***Vlaams GebarenTaalCentrum vzw – VGTC***

Binnen het VGTC ontmoeten leden van de Vlaamse Dovengemeenschap personen werkzaam binnen diensten of organisaties gericht op doven en slechthorenden, en taalkundigen met ervaring op het vlak van gebarentaalonderzoek elkaar om te overleggen en om samen initiatieven te ontwikkelen. Deze initiatieven zijn vooral - maar niet uitsluitend - gericht op het onderwijs van en onderzoek naar de Vlaamse Gebarentaal. Ook Fevlado was in 2009 hierin vertegenwoordigd, als lid van de Algemene Vergadering van deze vzw.

Sinds januari 2008 is het VGTC door de Vlaamse overheid erkend als "kennis- en coördinatiecentrum voor de Vlaamse Gebarentaal" en dit voor een periode van 4 jaar.

▪ ***Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw – CAB***

Er wordt op geregelde basis overlegd tussen Fevlado en het CAB, over items die beide organisaties aanbelangen.

▪ ***Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap – VAPH***

Binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap zetelen vertegenwoordigers van Fevlado in

- De werkgroep 'Opvolging van de resolutie betreffende personen met een auditieve handicap' : Na het verschijnen in het Vlaams Parlement van de resolutie over personen met een auditieve handicap in mei 1999, werd er binnen het Vlaams Fonds een werk/denkgroep opgericht om de inhoud van deze resolutie te bespreken. De bedoeling van deze groep is om de realisatie op te volgen van wat er in de resolutie staat.
- De Ad Hoc Commissie Individuele Materiële Bijstand : Deze commissie buigt zich over de maatregelen ter bevordering van de maatschappelijke integratie van personen met een handicap. Zij doet voorstellen van maatregelen in alle maatschappelijke gebieden en beleidsdomeinen die personen met een handicap in de gelegenheid stellen om volwaardig te participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt, onder meer door advies te geven rond reglementering, allerhande tussenkomsten en hulpmiddelen, onderzoek, informatieverwerking en verspreiding. Ook inzake het individueel functioneren van personen met een handicap en de samenwerking met de overheidsdiensten en -instellingen, bevoegd inzake onderwijs en tewerkstelling, geeft zij advies met het oog op de coördinatie of eventuele integratie van individuele bijstand voor personen met een handicap. Een personeelslid van Fevlado is lid van deze commissie.

- De klachtencommissie inzake de dienstverlening door tolken Vlaamse Gebarentaal : Bij klachten inzake de dienstverlening door tolken Vlaamse Gebarentaal vervult het CAB haar rol als klachtbemiddelaar. Indien dit niet tot een oplossing leidt, moet het CAB de klacht ter kennis geven aan de klachtencommissie, die uiteindelijk een definitief voorstel van een oplossing moet geven aan de beleidsorganen van het Vlaams Fonds. In de klachtencommissie zetelen vertegenwoordigers van de belangenverenigingen van de dove cliënten (waaronder Fevlado), van de belangenvereniging van de tolken, van het CAB en van de overheid.

- ***Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap vzw – GRIP***
Fevlado vzw heeft een vertegenwoordiger in de organisatie. Er wordt regelmatig informatie uitgewisseld.

- ***Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid***
Onder leiding en coördinatie van GRIP komt dit gebruikersoverleg op regelmatige basis samen om rond dit domein een aantal punten op te volgen en beleidsadviserend werk te verrichten. Ook Fevlado maakt deel uit van dit overlegforum.

- ***Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap vzw – afgekort VGPH***
In oktober 2004 sloot Fevlado zich aan bij dit platform dat intussen 16 gebruikersorganisaties onder haar leden telt. De bedoeling is om de krachten te bundelen en samen te strijden voor een “evenwaardige” positie van personen met een handicap in de zorg. Het VGPH heeft provinciale werkingen, die de gebruikers ondersteunen in het Regionaal Overleg.

- ***SociaalEconomische Raad van Vlaanderen – SERV***
Op vraag van de minister van Werkgelegenheid en Toerisme werd op 16 december 2003 in de SERV de commissie Diversiteit opgericht. De commissie Diversiteit ijvert voor de evenredige vertegenwoordiging in het sociaaleconomische leven van die groepen van de bevolking die nu niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn.
De commissie Diversiteit is paritair samengesteld. Naast de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties uit de SERV zijn er toegevoegde leden, namelijk de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de kansengroepen. Via de commissie Diversiteit van de SERV krijgen kansengroepen dus een stem in de beleidsadvisering betreffende evenredige arbeidsdeelname en diversiteit.
Momenteel zijn er in de commissie Diversiteit twee kansengroepen opgenomen: namelijk de allochtonen en de personen met een arbeidshandicap. Voor iedere kansengroep is er een werkgroep binnen de commissie Diversiteit opgericht. Het is de minister van tewerkstelling, die na advies van de SERV, bepaalt welke kansengroepen er aan bod komen in de commissie Diversiteit. Fevlado zetelt in deze commissie.

- ***Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen – T.O.V***
Fevlado is lid van de kerngroep van dit overlegplatform van diverse organisaties die actief zijn rond het thema toegankelijkheid. In 2009 werd Minister Van Brempt vervangen door Pascal Smet.

- ***Provinciaal Platform Toegankelijkheid – P.P.T***
Om de toegankelijkheidswerking van de verschillende organisaties en acties rond toegankelijkheid te coördineren wordt er vanuit elk provinciaal steunpunt een Toegankelijkheidsplatform samengesteld. Dit overleg bestaat uit organisaties die rond toegankelijkheid werken, maar ook gebruikers en een technisch adviesbureau voor toegankelijkheid zijn meestal partners. Bedoeling is overleg en samenwerking op gang te brengen. Via het platform worden ook kennis, informatie en ervaring uitgewisseld. In nauwe samenwerking met dit platform wordt het provinciaal toegankelijkheidsbeleid uitgetekend. Het Provinciaal Platform voor Toegankelijkheid verleent adviezen op vraag van het bestuur of op eigen initiatief omtrent toegankelijkheidsmateries.

- ***Overlegplatform Vlaamse Doveninstituten – CORA***

Dit platform heeft 6 werkgroepen. Aan de werkgroep “Tolken in onderwijs”, verleent Fevlado zijn medewerking. Concrete voorbeelden hiervan worden beschreven onder het item “belangenbehartiging”.

- ***Gespecialiseerde Trajectbepalings- en begeleidingsdienst (G.T.B.)***

GTB begeleidt werkzoekenden met een arbeidshandicap die een extra duwtje in de rug nodig hebben naar de arbeidsmarkt. Voor hen zijn de kansen op een integratie in het arbeidsproces beperkter. De doorstroming kan zowel naar het normaal economisch circuit zijn, als naar de beschutte werkplaats of arbeidszorg. GTB gebruikt hiervoor een specifieke methodiek. Samen met de werkzoekende stippelt GTB een traject uit. Hierin staat de cliënt centraal. Het is een begeleiding op maat die door een arbeidstrajectbegeleider wordt opgevolgd. Er wordt informatie en advies gegeven over opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden. GTB werkt samen met tal van opleidings- en oriënteringscentra die een uitgebreid gamma aan mogelijkheden bieden. Fevlado is lid van de Raad van Bestuur en Algemene Vergadering van deze vzw.

- ***Westkans vzw***

Westkans is het toegankelijkheidsbureau van West-Vlaanderen en wil in West-Vlaanderen bijdragen tot de realisatie van een integraal toegankelijke omgeving en meer gelijke kansen voor iedereen. Fevlado is één van de netwerkpartners. Tot de opdrachtgevers behoren alle openbare en particuliere organisaties die voorzieningen of diensten verzorgen voor het publiek.

- ***Anysurfer***

AnySurfer is een kwaliteitslabel voor websites die voor iedereen toegankelijk zijn — ook voor mensen met een functiebeperking. Het AnySurfer Netwerk bestaat uit zes organisaties met als voornaamste doelstelling de diensten en de doelgroep van het AnySurferaanbod uit te breiden en de expertise nog te verruimen. Naast Blindenzorg Licht en Liefde, de initiatiefnemer van BlindSurfer en AnySurfer, telt het netwerk 5 leden die erg veel expertise vertegenwoordigen inzake toegankelijkheid van digitale media: Fevlado, MODEM, K-point, Klare Taal en WAI-NOT.

5. ACTIVITEITEN GEKOPPELD AAN DE DOELSTELLINGEN

5.1. BELANGENVERDEDIGING

JAARVERSLAG BELANGENVERDEDIGING 2009

INLEIDING

Missie

De werking van de belangenverdediging van Fevlado wordt bepaald door de missie. Deze werd gedurende 2009 tijdens meerdere bijeenkomsten besproken en opnieuw geformuleerd. Vanaf 2010 zal de vernieuwde missie gevolgd worden. De leden van de cel belangenverdediging werkten actief mee aan deze herwerking. In november had de lezing plaats van Dirksen Bauman rond audisme en deaf gain. Vooral het laatste concept deed de cel belangenverdediging nadenken over haar werking en haar toekomst en dit leidde tot de opmaak van een lang termijnplan voor de komende jaren, met een accentverschuiving van handicap naar cultuur. Maar dit verslag gaat deze vernieuwing nog vooraf.

Enkele belangrijke leidraden voor de belangenverdediging in 2009

Verkiezingen blijven voor een belangenorganisatie belangrijke momenten; de verwachtingen van iedereen ten aanzien van een nieuwe beleidsploeg zijn altijd zeer hoog, ook die van Fevlado. Daarom stelde zij in 2009 haar memorandum op.

Memorandum Fevlado

Aan de voorzitters van de Vlaamse democratische politieke partijen werd gevraagd om met dit document rekening te houden bij de opmaak van hun programma's, aan de Vlaamse minister-president werd gevraagd om met de dove Vlaamse burgers rekening te houden bij de opmaak van het Vlaams regeerakkoord, aan de nieuwe Vlaamse ministers legden we onze verwachtingen voor ten aanzien van hun specifieke beleidsdomeinen.

We herinnerden in dit document aan de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal door het Vlaams Parlement in 2006 en aan het decreet dat toen werd opgemaakt. Het is belangrijk dat die erkenning niet symbolisch blijft. Culturele erkenning krijgt maar waarde als er ook acties komen van de Vlaamse Regering, op alle vlakken: participatie, onderwijs, tewerkstelling, welzijn, cultuur, media, veiligheid en toegankelijkheid.

Als reactie hierop, werd Fevlado nog in 2009 uitgenodigd voor een gesprek bij de nieuwe Vlaamse ministers Smet (onderwijs), Vandeurzen (welzijn), Muyters (werk) en Lieten (media). We bespraken daar samen de punten uit ons memorandum die voor hun kabinet belangrijk zijn. We koppelden telkens onze eisen aan de beloftes die in het Vlaams Regeerakkoord staan.

Vlaams regeerakkoord 2009-2014

In dit regeerakkoord zijn enkele punten terug te vinden die belangrijk zijn voor de dove Vlamingen. Zo wordt er onder andere rond onderwijs gesteld dat "de regelingen voor tolkenvoorzieningen zullen worden geëvalueerd en waar nodig, versterkt en verbreed". In het kader van gelijke onderwijskansen staat er: "Voor doven verdient de Vlaamse gebarentaal (sic) een prominentere plaats".

Voor het secundair onderwijs moet het welbevinden van de leerlingen in de toekomstige hervorming centraal staan. Dit kan van groot belang zijn voor dove leerlingen in het geïntegreerd onderwijs. Voor het hoger onderwijs wil de Vlaamse Regering een betere toegankelijkheid, meer ondersteuning voor en participatie van studenten met een handicap. Iedereen moet de kans krijgen om levenslang te leren, en eventuele drempels die de toegang tot levenslang leren bemoeilijken, moeten worden weggenomen. De toegankelijkheid van opleidingen om werk te vinden voor personen met een handicap moet worden verbeterd.

Ook met betrekking tot andere beleidsdomeinen staan er in het regeerakkoord een aantal zaken die de cel belangenverdediging zal opvolgen.

Dit regeerakkoord vormt het kader waarbinnen de nieuwe Vlaamse ministers hun eigen beleid moeten uitwerken. Dit beleid werd door iedere minister vastgelegd eind 2009, en de cel BV zal de uitwerking ervan gedurende de komende beleidsperiode opvolgen.

VN verdrag voor de rechten van personen met een handicap

Het doel van dit verdrag van de VN (Verenigde Naties) is volledige en gelijke mensenrechten krijgen voor alle mensen met een handicap. Het verdrag zegt dat een handicap niet een probleem van één persoon is, maar een probleem van de samenleving die personen een handicap “geeft”, doordat ze niet voldoende is aangepast. Twee leden van de cel belangenverdediging woonden in 2009 een Europese conferentie bij over de ratificatie van dit verdrag in de verschillende lidstaten.

Voor gebarentalige doven is dit verdrag zeer belangrijk: voor het eerst gebruikt een internationaal verdrag woorden als ‘gebarentaal’, ‘culturele en linguïstische identiteit’, en ‘Dovencultuur’. Het verdrag beschrijft ook het recht op toegankelijk onderwijs voor Doven. 192 landen maken deel uit van de Verenigde Naties en allen samen keurden ze dit verdrag goed in december 2006. Vanaf 30 maart 2007 moesten de lidstaten van de VN het beginnen ratificeren. Nadat 20 landen dat hebben gedaan gaat het verdrag echt van start. België ratificeerde het verdrag in 2009. ‘Ratificatie’ betekent voor België dat alle parlementen (federaal, Vlaams, Waals, Brussels, Duitstalig) het verdrag moeten aannemen en naleven. Als sommige bepalingen in het internationale verdrag niet vermeld staan in de eigen wetgeving van een land, moet die wetgeving worden aangepast. Dat zal worden gecontroleerd en België zal regelmatig moeten tonen dat ze de bepalingen van dit verdrag naleeft, en dat is heel belangrijk. Hoe we dit kunnen opvolgen, werd besproken tijdens een rondetafelconferentie die GRIP vzw organiseerde in het Vlaams Parlement op 3 december. De cel belangenverdediging was daar aanwezig.

Interne werking

De cel belangenverdediging bestond in 2009 uit 4 personen, goed voor 2,5 voltijds equivalenten. Zij bespraken wekelijks de uitvoering van de planning voor 2009 die eind 2008 door het bestuur van Fevlado werd goedgekeurd. In die planning werden een aantal thema’s als prioritair naar voor geschoven: onderwijs, ouders van dove kinderen, tegemoetkomingen, toegankelijkheid, media, tolken, ICT, VGT, tewerkstelling en zorg.

CI werd niet meer als apart thema behandeld; items rond CI werden in andere expertengroepen besproken, naargelang het item. Ook ondertiteling vormde geen apart thema meer, en werd vanaf 2009 onder het thema toegankelijkheid gevoegd.

Experten

Voor elk van deze thema’s was er een expertengroep ter beschikking. Een Fevlado expert is verbonden aan één of meerdere expertengroepen van Fevlado en adviseert de federatie over thema’s die in de expertengroep aan bod komen. Op deze manier toetst Fevlado haar acties op het vlak van de belangenverdediging constant af met haar experts. De adviezen van de experts kunnen ondersteunend of sturend zijn.

In dat kader volgden enkele leden van de cel belangenverdediging in februari een studiedag van GRIP vzw rond ervaringsdeskundigheid.

In maart werden alle experts uitgenodigd op een weekend in Kasterlee. Een 20-tal personen namen deel aan een programma rond zowel de missie van Fevlado, haar imago, en het gebruik van de expertise.

De experts worden soms gezamenlijk uitgenodigd op vormingen, lezingen of discussiemomenten rond bepaalde thema’s. Dat was in 2009 het geval voor de discussie rond de missie van Fevlado. Daarnaast organiseerde de cel belangenverdediging in oktober een discussienamiddag rond genetisch

testen en stamceltherapie. 12 mensen (bestuursleden en experts) namen hieraan deel. Dr. De Volder, verbonden aan het Instituut voor Bio-ethiek van de Universiteit Gent, leidde de discussie. Het was de bedoeling na te denken over het standpunt dat Fevlado zal innemen in de ethische discussie rond het bewerken van genetisch materiaal, met de bedoeling doofheid uit te roeien. In 2010 wordt hier verder rond gewerkt.

Informatieverspreiding

Nieuws vanuit de belangenverdediging werd verspreid via Dovennieuws en de website. Ook de elektronische nieuwsbrief zorgde voor de verspreiding van informatie. Alle leden van de cel belangenverdediging volgden in 2009 de opleiding duidelijk schrijven van de organisatie Wablieft. De informatie die de cel belangenverdediging verspreidt is soms moeilijk en ingewikkeld, en zo'n vorming leert hoe je alles op een voor iedereen verstaanbare en duidelijke manier kan neerschrijven. Het meeste nieuws op de website dat door de cel belangenverdediging werd verspreid, werd op hetzelfde ogenblik ook aangeboden in VGT.

Hieronder wordt per thema toegelicht welke acties de cel belangenverdediging ondernam in 2009:

THEMA'S

Onderwijs

Evaluatie van tolken in onderwijs

Fevlado vroeg al lang aan het kabinet onderwijs om het systeem van tolken in onderwijs te evalueren. Zonder die evaluatie kan het huidige systeem, dat 10 jaar geleden begon als experiment, immers niet verbeteren.

Begin februari 2009 ging de evaluatie van start. De onderwijsinspectie stuurde een vragenlijst naar dove leerlingen/studenten en hun ouders en in een 2^e fase bezocht een inspectieteam een aantal onderwijsinstellingen waar ze gesprekken voerden met de betrokken leerlingen, studenten, leerkrachten, tolken en de personen die de begeleiding coördineren. Fevlado riep alle betrokkenen op om de vragenlijst goed in te vullen, en alle problemen/knelpunten/opmerkingen mee te geven. Het was immers belangrijk dat de inspectie een juist beeld kreeg van de huidige situatie, zodat er aanbevelingen konden worden geformuleerd om deze te verbeteren.

Juridische procedure tegen de Vlaamse minister van Onderwijs en verschillende Vlaamse scholen

In maart dienden vier ouderparen, met de steun van Fevlado, een verzoekschrift in tegen de Vlaamse minister van Onderwijs en verschillende Vlaamse scholen om voor hun dove kinderen het recht op te eisen op toegankelijk inclusief onderwijs. Ze wilden op die manier het recht afdwingen op voldoende tolkuren en een aanpassing van de aanvraagprocedure voor tolkuren. Omdat het jarenlange lobbywerk van Fevlado onvoldoende resultaten boekte, en de achtereenvolgende Vlaamse ministers van onderwijs weinig inspanningen deden om de situatie van dove leerlingen te verbeteren, werd gekozen voor de juridische weg.

Fevlado steunde de eis van deze ouders ten volle en hoopte via deze weg te bereiken dat dove jongeren een opleiding van hetzelfde niveau als hun leeftijdsgenoten kunnen volgen, dezelfde kansen krijgen om verder te studeren en dezelfde kansen krijgen op de arbeidsmarkt. De ouders en de kinderen werden bijgestaan door het Brusselse advocatenkantoor Stibbe, dat de zaak op pro bono basis behandelde. Deze rechtszaak vormde de eerste toepassing van het op 10 juli 2008 goedgekeurde Gelijkekansen- en gelijkebehandelingsdecreet, dat zowel overheidsinstanties als particuliere organisaties verplicht om redelijke aanpassingen te treffen voor personen met een handicap. Doen zij dat niet, dan maken zij zich schuldig aan discriminatie. Ook onderwijsinstellingen vallen onder deze verplichting.

Dit proces werd voorgesteld aan de pers door het advocatenbureau en Fevlado samen. De persaandacht was groot.

Op 25 maart 2009 had de zitting van de Rechtbank van Eerste Aanleg plaats, waar de juridische procedure werd ingeleid. De eigenlijke pleitzittingen in Gent en Leuven hadden plaats in juni. Op beide zittingen was de cel belangenverdediging aanwezig.

De rechtbank van Gent oordeelde dat de Vlaamse Gemeenschap inderdaad **schuldig is aan discriminatie**, omdat het huidige tolkenpakket van dove leerlingen een **weigering uitmaakt van redelijke aanpassingen voor personen met een handicap**. De rechter beval de Vlaamse Gemeenschap om deze discriminatie te staken en aan drie leerlingen een tolkurenpakket van minimum 70% van de lessen toe te kennen, op straffe van een dwangsom van € 250 per dag vertraging. Verder veroordeelde de rechter de Vlaamse Gemeenschap tot betaling van een morele schadevergoeding van €650 per leerling. Ten slotte moest ook de aanvraagprocedure voor tolkondersteuning aangepast worden. In de rechtbank van Leuven werd de eis afgewezen.

De uitspraak van de rechtbank van Gent werd begin juli breed verspreid door zowel Fevlado als de media. Vooral omdat op dat moment ook na de verkiezingen de Vlaamse ministersposten werden verdeeld. Men noemde de uitspraak van de rechtbank van Gent dan ook de eerste grote uitdaging voor minister van onderwijs Pascal Smet, die tegelijkertijd ook gelijke kansen als bevoegdheid kreeg. De nieuwsgierigheid was dan ook groot hoe deze kersverse minister hier op zou reageren.

Fevlado sprak in de pers in elk geval de hoop uit dat dove jongeren echt gelijke onderwijskansen zouden krijgen – niet alleen voor de vier leerlingen in kwestie, maar voor alle dove kinderen, jongeren en volwassenen in het regulier middelbaar-, hoger- en volwassenenonderwijs.

De ontgoocheling was dan ook groot toen eind augustus bekend werd gemaakt dat de **Vlaamse Gemeenschap hoger beroep aantekende tegen de veroordeling voor discriminatie**. In een persbericht noemde Fevlado dit een **slechte start voor minister Smet**. Fevlado had gehoopt om met het kabinet Onderwijs tot een onderhandelde oplossing te komen voor dove leerlingen in het regulier onderwijs en liet het kabinet ook weten hiervoor open te staan, maar ontving geen reactie. Deze weigering van de overheid om samen met Fevlado en andere partners tot een oplossing te komen, had als gevolg dat dove leerlingen die op 1 september een nieuw schooljaar startten, opnieuw afhankelijk waren van de goodwill van leerkrachten en medeleerlingen om tenminste tot enige vorm van communicatie te komen en informatie te krijgen.

Overleg met het kabinet onderwijs

Begin september werd het rapport van de onderwijsinspectie bekendgemaakt over de evaluatie van het systeem van tolken in onderwijs. Dit rapport bevatte tal van aanbevelingen die aansloten bij de verwachtingen van Fevlado en Fevlado werd dan toch uitgenodigd op het kabinet onderwijs. Minister Smet was zelf aanwezig op het overleg, waar ook de onderwijsinspectie toelichting gaf bij het rapport.. Alle partijen engageerden zich tijdens dit overleg om tegen het einde van de legislatuur van de huidige minister de knelpunten aangepakt te hebben en structurele veranderingen door te voeren wat betreft het tolkurenpakket, de aanvraagprocedure van tolkuren, en het statuut en de werkomstandigheden van de tolken. Minister Smet lichtte ook de redenen toe waarom de Vlaamse Gemeenschap in beroep ging tegen de uitspraak van de rechtbank in Gent: het ministerie van onderwijs wenst zich te focussen op structurele veranderingen in plaats van op individuele maatregelen voor de drie leerlingen in kwestie, tolkuren vallen onder een gesloten budget, de rechtbanken van Leuven en Gent deden een verschillende uitspraak, en de overheid gaat standaard in beroep tegen uitspraken van lagere rechtbanken, omdat die zich niet kunnen mengen in beleidsbeslissingen. Minister Smet benadrukte tijdens dit overleg dat hij principieel akkoord is met het feit dat dove leerlingen recht hebben op redelijke aanpassingen, maar dat hij dit grondig wil aanpakken in overleg met alle partners.

Onderzoek naar welbevinden van dove jongeren in 'horendenscholen'

Isabelle Smessaert, een expert onderwijs van Fevlado, voerde onderzoek uit naar het welbevinden van dove leerlingen in horende scholen ("Over leven in de horendeschool. Een exploratieve studie naar het welbevinden van dove jongeren in het Vlaamse regulier secundair onderwijs"). Welbevinden heeft te maken met hoe leerlingen zich voelen op school, en is een belangrijke indicator voor de kwaliteit van onderwijs.

De resultaten van dit onderzoek werden bekend gemaakt in juli 2009. Het welbevinden van dove leerlingen die naar school gaan in horende scholen blijkt zeer laag te zijn, in de eerste plaats omwille van het gebrek aan contact met andere dove leerlingen en het tekort aan tolkuren (problemen i.v.m. de toegankelijkheid van het onderwijs).

Deze resultaten waren belangrijk voor Fevlado. Ze tonen dat de investeringen van verschillende partijen (bvb. leerlingen, ouders, leerkrachten, scholen, overheid) ontoereikend zijn om de kwaliteit van deze onderwijsvorm te waarborgen. De resultaten tonen ook aan dat er dringend nagedacht moet worden over nieuwe organisatievormen van het onderwijs aan dove jongeren. Voltijdse tolkuren zijn natuurlijk heel belangrijk om de toegankelijkheid van het onderwijs te garanderen, maar de resultaten tonen aan dat daarmee lang niet alles opgelost is. Minstens even belangrijk is dat dove jongeren in horende scholen contact kunnen hebben met andere dove jongeren, dat er een veilig schoolklimaat gecreëerd wordt en dat er gekeken wordt hoe dove jongeren op het schoolse en sociale vlak een gelijkwaardige(re) positie kunnen verkrijgen, waarbij er investeringen van alle partijen zijn.

Fevlado nodigde Isabelle Smessaert uit om een lezing te geven voor horende en dove ouders van dove jongeren, en dove jongeren zelf. Deze lezing ging door op maandag 19 oktober. Hiervoor was veel belangstelling, er schreven een 60-tal mensen in.

Op 22 oktober stelde Isabelle haar resultaten voor op het kabinet van de minister van Onderwijs. De raadgever van minister Pascal Smet was aanwezig, en ook twee mensen van de inspectie Onderwijs (die ook het evaluatieonderzoek uitvoerden over de werking van tolken binnen onderwijs). Ook Fevlado was op deze presentatie aanwezig. Zowel het kabinet Onderwijs als de inspectie waren erg geïnteresseerd in de bevindingen van het onderzoek, en vonden deze bruikbaar om mee te nemen naar de besprekingen over de toekomst van het onderwijs aan dove jongeren. Na deze presentatie overhandigde Fevlado een document aan het kabinet waarin een insteek werd gedaan voor de oplossing van de bovengenoemde problemen.

Fevlado plant in 2010 ook nog een lezing van Isabelle Smessaert voor professionelen.

Kinderrechtencommissariaat

Ook in oktober trokken 2 medewerkers van de cel belangenverdediging naar het kinderrechtencommissariaat in Brussel. De reden voor en de inhoud van het juridisch proces werden daar toegelicht en er werden plannen gemaakt om in 2010 gezamenlijk actie te ondernemen.

Andere acties

- In de 2^e helft van 2009 sloot Fevlado zich aan bij PRIO, het Platform Recht op Inclusief Onderwijs, om ervaringen en meningen uit te wisselen.
- Fevlado nam deel aan de vergaderingen van de CORA werkgroep tolken in onderwijs. De expertengroep onderwijs van Fevlado gaf in februari een presentatie voor de CORA, en in maart voor het bibi-team (bilinguaal-bicultureel) van Kasterlinden. Eind 2009 was er nog een apart overleg met Kasterlinden, en de cel belangenverdediging was ook aanwezig op hun lesmarathon.
- De expertengroep onderwijs stuurde een brief naar de Lessius Hogeschool in Antwerpen met de vraag om de BA-opleiding Toegepaste Taalkunde ook voor dove personen toegankelijk te maken. Dit leverde resultaat op en enkele dove personen schreven zich in voor de opleiding VGT. Ze volgen de vakken Gebarentaalwetenschappen en Grammatica van VGT.

- Er is een decreet op komst rond het deeltijds kunstonderwijs in Vlaanderen. Ter voorbereiding van dit decreet is er een werkgroep opgericht, die eind 2009 een overleg had met de belangenverdediging van Fevlado. De deelname van gebarentalige doven aan het deeltijds kunstonderwijs werd voor een eerste maal besproken. Dit wordt zeker nog vervolgd.
- De Canadese dovenfederatie (CAD) zal aan de organisatie van het 21ste ICED congres (International Congress on Education of the Deaf) in 2010 in Vancouver, een officiële verontschuldiging vragen voor wat er gebeurd is in Milaan in 1880 (verbod op gebruik van gebarentaal in onderwijs) en de gevolgen van dit congres voor Dovengemeenschappen. Fevlado volgde en stuurde eind 2009 op haar beurt een brief om dit verzoek van de CAD te steunen. Alle dovenfederaties die dit steunen, gaan akkoord met de Vancouver 2010 Resolutie. Enkele aanbevelingen voor de leden van WFD die in die Resolutie beschreven staan, dienden als leidraad voor de opmaak van een langetermijnplanning voor de belangenbehartiging.

Gevolgte cursussen/vorming/bijtscholing:

- Technieken van het discriminatierecht
- 4-daagse opleiding kinderrechten
- The Deaf Brain
- Inclusie en diversiteit in onderwijs – prof. Lebeer
- Studiedag SIHO (steunpunt inclusief hoger onderwijs)
- Studiedag ICT en leerzorg

Toegankelijkheid

Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen

Fevlado is lid van het ToegankelijkheidsOverleg Vlaanderen (TOV). Dat is een overlegplatform van gebruikersorganisaties die werken rond de toegankelijkheid en mobiliteit voor een specifieke doelgroep. Zo nemen ook organisaties die werken voor blinden en slechtzienden, rolstoelgebruikers, mensen met een mentale beperking, en nog anderen deel aan dit overleg.

Fevlado maakte in 2009 deel uit van de kerngroep van het TOV en nam in het kader hiervan deel aan de maandelijkse kerngroepvergaderingen. Onder andere volgende punten stonden op de agenda:

- Stedenbouwkundige Verordening Toegankelijkheid: In 2009 keurde de Vlaamse regering dit nieuw besluit goed. De **bedoeling van het besluit is de federale wet van 1975 over de toegang van personen met een handicap tot gebouwen te vernieuwen. De verordening zal op 1 maart 2010 in werking treden. Omdat hier opnieuw enkel planafleesbare elementen aan bod komen, werd er geijverd om deze tekst aan te vullen met een handboek.** In dit handboek wordt aan architecten en anderen die deze wet moeten naleven toegelicht hoe ze de toegankelijkheid voor alle doelgroepen kunnen verzekeren. Hierin wordt voor het eerst ook aandacht besteed aan toegankelijkheid van informatie. Gelijke Kansen in Vlaanderen organiseerde een infomoment rond de nieuwe verordening en ook hierbij was Fevlado aanwezig.
- Een lid van de cel belangenverdediging bezocht samen met het TOV en de heer Delizée, staatssecretaris voor personen met een handicap, het station van Antwerpen Centraal, om te kijken hoe “toegankelijk” die is voor onder andere dove personen. Opmerkingen werden doorgegeven.

Openbaar vervoer

- In maart nam Fevlado deel aan een Europese Conferentie over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, als afgevaardigde van EUD.
- De Lijn: Fevlado zit in de stuurgroep Toegankelijkheid van De Lijn namens TOV. De bedoeling van deze stuurgroep is om daar de actiepunten vast te leggen rond de integrale toegankelijkheid bij De Lijn.
- Infrabel, de infrastructuurbeheerder van het Belgische spoorwegnet, lanceerde in januari 2009 zijn nieuwe website <http://www.railtime.be>. Dankzij deze website kunnen de treinreizigers zich op elk moment informeren over de toestand en de eventuele vertragingen van het spoorverkeer op het volledige Belgische netwerk. Met dit project wil Infrabel de kwalitatieve informatieverspreiding naar de reizigers stapsgewijs verbeteren. In februari werden een aantal organisaties uitgenodigd om deel te nemen aan een rondetafelgesprek, waarin iedereen zijn of haar opmerkingen en suggesties kon meegeven om de voorgestelde initiatieven nog verder te verbeteren. Fevlado was aanwezig en de directeur van Infrabel liet na de vergadering weten dat er zeker nog een aparte vergadering met Fevlado volgt, waarin de problemen die dove personen ondervinden zullen worden besproken. Dit gebeurde inderdaad later op het jaar en alle specifieke toegankelijkheidsproblemen voor gebarentalige doven werden daar besproken. Verdere stappen door Infrabel worden verwacht in 2010.
- Op vraag van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap stelde Fevlado een document op met aandachtspunten rond de toegankelijkheid voor dove personen in treinstations en op de treinen zelf.

Nooddiensten

Fevlado vzw, de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties, lobbyt al jaren bij de federale overheid om de nooddiensten toegankelijk te maken voor doven en slechthorenden.

Wat betreft burgeralarmering, dus waarbij er vanuit de overheid berichten worden gestuurd naar de burgers, kwam er in 2009 eindelijk schot in de zaak en werd Fevlado, samen met andere organisaties die werken voor doven en slechthorenden, uitgenodigd door het federaal crisiscentrum dat een systeem uitwerkte om doven en slechthorenden via sms op de hoogte te brengen bij burgeralarmering. Er volgden enkele testen, en Fevlado hoopt dat dit systeem effectief ingeschakeld wordt in 2010.

Wat betreft de oproepen naar hulpdiensten van burgers die in nood zijn, kwam er van overheidswege geen nieuws, ondanks herhaaldelijke telefoons, mails en brieven. Ook volksvertegenwoordigers en individuele personen trokken aan de alarmbel, maar ook daarop kwam weinig tot geen reactie. Men antwoordde telkens dat het vooral technische problemen zijn die ervoor zorgen dat dit dossier telkens vast komt te zitten. Intussen probeerden sommige politiezones en andere organisaties elk op hun manier hun diensten toegankelijk te maken. Fevlado gaf hiervoor in de meeste gevallen advies. Als er echter één systeem zou zijn waar iedereen gebruik van maakt, zou dat veel problemen oplossen.

Halverwege 2009 kwam AnnieS, een bedrijf uit Nederland, aankloppen bij Fevlado. Deze organisatie ontwikkelde een mobiele- en internet teksttelefoon via RTT (RealTime Text). Het systeem kan een onmiddellijke oplossing bieden, en vormt tegelijkertijd de basis voor latere uitbreiding naar communicatie via beeld. Er werden begin oktober 2009 2 informatiesessies georganiseerd rond mobiele teksttelefonie via Real Time Text. Vele geïnteresseerden waren hierop aanwezig: federale overheidsdiensten (politie, crisiscentrum), het antigifcentrum, de VDAB, het VAPH,...

Steden en gemeenten

Een afgevaardigde van Fevlado volgt de toegankelijkheidswerking van verschillende provincies en steden op. De verslagen van de vergaderingen op provinciaal en stedelijk niveau worden steeds voorgelegd aan de belangenverdediging van Fevlado. Opmerkingen worden dan doorgegeven aan de afgevaardigde, die ze op haar beurt doorgeeft op de vergaderingen. Dit gebeurt voor de provincies Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant, en voor de steden Gent, Antwerpen, Oostende, Brugge, Kortrijk, Oostkamp, Lier, Leuven, Oudenaarde en Eeklo.

In 2008 stuurde Fevlado een brief aan alle Vlaamse steden en gemeenten. Hierin werd verwezen naar het raadsbesluit dat gestemd werd in Lovendegem met betrekking tot tolken VGT en schrijftolken bij

gemeentelijke activiteiten. De vraag was om dit voorbeeld te volgen. Sommige gemeenten antwoordden positief, anderen negatief, nog andere vroegen meer info. In 2009 stelden ook de gemeenten Lichtervelde en Wetteren een subsidiereglement goed. Ook de stad Gent en de provincie Antwerpen werkten met Fevlado samen om de toegankelijkheid voor hun dove burgers te verbeteren. Dove personen kunnen vanaf januari 2010 kosteloos beroep doen op een tolk VGT wanneer ze zich aanmelden bij bepaalde stadsdiensten, de provincie Antwerpen betaalt de reiskosten van tolken VGT in de leefsituatie terug voor dove inwoners.

Maar het liep niet overal even vlot. De LAT, Lierse Adviesraad Toegankelijkheid, weigerde de tolkuren te betalen van een dove afgevaardigde van Fevlado die als vrijwilliger wilde zetelen in deze raad. In de pers werd hier met verontwaardiging op gereageerd. De negatieve uitspraken van de schepen van Gehandicaptenbeleid van Lier lokten ook bij de overheid een reactie uit; zo stuurde de toenmalige Staatssecretaris voor Personen met een Handicap, Julie Fernandez Fernandez, prompt een brief naar Lier, met de vraag om in het belang van de Dovengemeenschap een oplossing te zoeken, en haar op de hoogte te houden van verdere stappen. Lier zocht naar een oplossing via tijdelijke subsidiëring, maar dit leidde tot op heden niet tot een actieve deelname aan de Adviesraad Toegankelijkheid van een dove persoon.

Op vraag van de Nationale Hoge Raad van Personen met een Handicap stelde Fevlado een document op met aandachtspunten rond de toegankelijkheid voor doven in postkantoren.

Vlaamse en Europese Verkiezingen 2009

Minister van Binnenlandse Zaken Guido De Padt (2009) en staatssecretaris voor Personen met een Handicap Julie Fernandez Fernandez (2009) stuurden in juni samen een rondzendbrief naar de gemeenten om er op te wijzen dat alle burgers, met inbegrip van de personen met een handicap, een functie moeten kunnen uitoefenen in een kiesbureau. Als voorbeeld werd een dove persoon genomen die als bijzitter ondersteuning nodig heeft van een tolk gebarentaal. Beide regeringsleden herinnerden eraan dat het discriminerend is om een persoon met een handicap niet op te roepen voor een taak in een kiesbureau, en verwezen daarbij naar de wet ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie. De eventuele kosten van deze bijzondere schikkingen zijn echter ten laste van de gemeenten, zodat ook in 2009 bij weten van Fevlado geen enkele dove persoon als bijzitter werd aangesteld. Aangezien dit niet afdwingbaar is, kan Fevlado weinig meer doen dan bij de volgende verkiezingen de ervaringen van 2009 meenemen in verdere onderhandelingen over de toegankelijkheid van de verkiezingen.

Ziekenhuizen

De cel belangenverdediging had in 2008 een gesprek met het UZ Gent rond de toegankelijkheid voor dove personen. Het ziekenhuis startte daarna met een project rond afstandstolken dat eind 2009 werd afgerond. Fevlado werd jammer genoeg niet betrokken bij dit project, maar werd wel gevraagd om een dove persoon te sturen om het systeem uit te testen, in aanwezigheid van Helga Stevens, in de kerstvakantie. Twee personen van Fevlado waren aanwezig en formuleerden hun opmerkingen. In 2010 wordt dit verder opgevolgd.

Websites

Anysurfer is het Belgisch kwaliteitslabel voor toegankelijke websites. Het Anysurfer netwerk wil websites voor iedereen toegankelijk maken in alle omstandigheden, dus ook voor doven en slechthorenden. Ook in 2009 werkte het Anysurfer netwerk aan een uitbreiding van het Anysurfer label en is Fevlado één van de coördinerende partners hierbij. Samen met KHK-Internet Inclusief, Wai-Not, Wablief, ISdAC en Anysurfer bundelen we onze vakkennis en werken aan een richtlijnenet die dient als leidraad. De richtlijnen zijn niet alleen specifiek per doelgroep (gehoor, motoriek, visus, verstandelijk) maar zijn ook inhoudelijk en technisch bepalend. Fevlado vzw brengt uiteraard haar kennis en ervaring aan wat betreft ondertiteling van geluidsfragmenten en video's en vertaling in VGT.

Cultuur - ontspanning

- In 2009 werden de **Gentse feesten** opnieuw toegankelijk gemaakt door het inzetten van tolken Vlaamse Gebarentaal. Hiervoor werkte Fevlado samen met de Dienst Feestelijkheden van de Stad Gent. Iedere dag van de Gentse Feesten ging er één activiteit door waarbij een tolk Vlaamse Gebarentaal werd ingezet. De Dienst Feestelijkheden nam de kosten voor het inzetten van de tolken volledig voor eigen rekening; dit betekende dus dat dove feestgangers tijdens deze activiteiten gratis een beroep konden doen op een tolk. Dove mensen die geen gebruik maken van een tolk Vlaamse Gebarentaal, konden beroep doen op een uitgeschreven tekst bij rondleidingen door een gids. Voor de 2^e maal werden tijdens de dagelijkse uitzendingen van het Gentse Feesten-Magazine op AVS tolken Vlaamse Gebarentaal ingezet. Dit was opnieuw een gezamenlijk initiatief van de Dienst Feestelijkheden en de Cel Personen met een Handicap van de Stad Gent, Regionale Televisie AVS, Fevlado en het CAB.
- Op 24 april 2009 nodigde het **Provinciaal Archeologisch Museum van Ename** belangenorganisaties van personen met een beperking uit om de toegankelijkheid van het museum te beoordelen, na eerder gedane aanpassingen. Twee personen van de cel belangenverdediging screenden het museum en gaven hun opmerkingen door aan de conservator van het museum.
- De cel belangenverdediging werkte ook mee aan de doorlichting van het **bezoekerscentrum 't Vinne** in Zoutleeuw, en gaf haar opmerkingen rond de bereikbaarheid en bruikbaarheid voor dove personen door.
- Het OIVO, **Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties**, werd door het Centrum voor gelijke kansen en racismebestrijding gelast met het uitvoeren van een onderzoek naar de redelijke aanpassingen aan goederen en diensten voor mensen met een handicap en met een beperkte mobiliteit. Ook hieraan werd door de cel belangenverdediging meegewerkt.
- Aan de stad Eeklo werd advies gegeven rond de toegankelijkheid van het lokale **zwembad**.
- In Gent besprak Fevlado met de preventieadviseur van de Accor **hotels** hoe de veiligheid en toegankelijkheid van hotels kan verbeterd worden voor dove personen.
- Enkele experts van Fevlado werkten mee aan een doctoraatsonderzoek rond toegankelijk **toerisme**.

Ondertiteling

In 2008 besliste de Vlaamse regering om 500.000 euro subsidie toe te kennen aan VMMA (Vlaamse Media Maatschappij). Die werd gebruikt voor de live ondertiteling van het VTM-journaal om 19u. De Vlaamse Regering kende ook een subsidie toe aan de Vlaamse regionale televisieomroepen zodat deze gespecialiseerde medewerkers konden inschakelen voor de ondertiteling van programma's voor doven en slechthorenden. Fevlado werkte toen mee aan een evaluatie over de ondertiteling van het 19u-journaal op VTM. In 2009 werd opnieuw de medewerking gevraagd van dove personen aan een evaluatie van de ondertiteling, maar er was te weinig respons. Fevlado stelde toen voor om een ander evaluatiesysteem in te voeren.

Sinds 2008 loopt er in een aantal landen van de Europese Unie een onderzoeksproject naar de toegankelijkheid van media, waaraan zowel de bedrijfswereld als de academische wereld meewerken. Het academische luik wordt geleid door de universiteit van Barcelona en heeft ook een Belgische partner, het departement Vertalers en Tolken van de Artesis Hogeschool Antwerpen. Er wordt zowel onderzoek gevoerd naar toegankelijkheid van media voor blinden en slechthorenden als naar toegankelijkheid voor doven en slechthorenden. Binnen dit laatste facet spitst het onderzoek zich toe op ondertiteling voor doven en slechthorenden, en vanuit de cel belangenverdediging werden in 2009 een aantal dove proefpersonen afgevaardigd voor dit onderzoek.

VGT op website Ketnet

Vanaf 1 april 2009 kregen Vlaamse kinderen met Ketnet de kans om op een speelse manier de wereld van de Vlaamse Gebarentaal te ontdekken. Op de website van Kaatje (het peuter- en kleuterluik van Ketnet) werden filmpjes en een spelletje geïntegreerd waarin meer dan 170 woorden uit de leefwereld van kinderen getolkt worden in VGT. Ketnet reikt daarmee de hand naar dove en slechthorende kinderen, maar ook horende kinderen kunnen de ‘geheimtaal’ leren kennen. De inhoud van dit aanbod werd samen met de cel belangenverdediging van Fevlado vastgelegd.

Kabinet media

Het kabinet van minister Lieten nodigde Fevlado uit voor een overleg met haar adviseur voor de media in Vlaanderen. In tijden van crisis en besparingen is het heel moeilijk te ijveren voor extra voorzieningen voor kleine groepen burgers. We zullen voor de Dovengemeenschap dan ook moeten zoeken naar andere manieren om Vlaamse Gebarentaal meer te tonen in de media.

Project dove presentatoren

In het kader van de erkenning van VGT subsidieert het kabinet cultuur jaarlijks enkele projecten die de VGT promoten. In 2009 werd de aanvraag vanuit de cel belangenverdediging van Fevlado goedgekeurd voor een project dat 10 gebarentalige doven wil opleiden tot professionele presentatoren voor de visuele media. Het project werd grondig voorbereid in 2009 en de opleiding gaat van start begin 2010.

Inclusieve televisie

In januari 2009 werd er een hoorzitting gehouden in het Vlaams Parlement rond inclusieve televisie. Nadien werd het amendement dat bepalingen bevat omtrent ondertiteling, VGT, audiodescriptie en auditieve ondertiteling goedgekeurd en maakte dus integraal deel uit van het (nieuwe) decreet betreffende de radio-omroep en televisie.

Concreet staat in het amendement dat de openbare omroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap en de private televisieomroeporganisaties een aanzienlijk deel van hun omroepprogramma toegankelijk moeten maken voor personen met een visuele of auditieve handicap. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van ondertiteling, audiobeschrijving, VGT en auditieve ondertiteling. Wat VGT betreft, moet de Vlaamse regering een tijdspad en quota opstellen. Onder andere Helga Stevens diende dit amendement in. Fevlado was aanwezig op de hoorzitting en zal dit dossier in 2010 verder opvolgen.

Vlaamse Gebarentaal

Adviescommissie VGT

De adviescommissie heeft als doel de Vlaamse overheid te adviseren omtrent alles wat te maken heeft met VGT, en kan ook zelf aanbevelingen opstellen. Twee leden van de cel belangenverdediging van Fevlado zijn lid van deze commissie en namen in 2009 deel aan de maandelijkse vergaderingen.

Conferentie erkenning gebarentalen EUD

De Europese Unie voor Doven organiseerde in mei 2009 een workshop en conferentie rond “Sign Language and Legislation”. De cel belangenverdediging stuurde een afgevaardigde.

Advies aan SELOR over ontwikkelen van test VGT

Bij Selor – het selectiebureau van de overheid – kan iedereen, ongeacht zijn statuut (ambtenaar of niet), een officieel bewijs van taalkennis behalen. De taalttest van Selor peilt volgens objectieve criteria naar de taalkennis en is voor iedereen gratis. Tot op heden vielen enkel de officiële drie landstalen hieronder, gebarentaal niet. SELOR vroeg aan de cel belangenverdediging om mee te helpen de

procedure te ontwikkelen om abtenaren te laten testen op hun kennis van VGT. Dit wordt verder opgevolgd in 2010.

3 jaar erkenning VGT

In het zomernummer van Dovennieuws 2009 schreef de cel belangenverdediging 2 pagina's over de erkenning van de VGT, en de concrete gevolgen ervan na 3 jaar.

CILS

CILS staat voor Colloque International sur les Langues des Signes, en dit meerdaagse colloquium had plaats in november in Namen. Een lid van de cel belangenverdediging volgde de items "tweetaligheid en onderwijs" en "tolken".

Ouders van dove kinderen

Contact met ouders van dove kinderen

Fevlado heeft regelmatig contact met ouders van dove kinderen. Meestal zijn dat individuele contacten over bepaalde vragen waar ouders mee zitten, rond het schoolgebeuren of rond toegankelijkheid van bepaalde activiteiten. Soms is het antwoord dat Fevlado geeft ook interessant voor andere ouders, of wil Fevlado graag van andere ouders weten of zij met dezelfde vragen zitten. Het gebeurt ook regelmatig dat Fevlado aan ouders van dove kinderen vraagt naar hun ervaringen. We bereiken nu nog niet alle ouders. Daarom deden we in 2009 via de website een oproep aan de ouders van dove kinderen met de vraag om hun contactgegevens door te geven, indien ze gecontacteerd willen worden door Fevlado.

Studiedag Onici rond begeleiding van ouders van kinderen met een CI

ONICI organiseerde samen met The Ear Foundation uit Nottingham op 8 december 2009 een studiedag met als thema: "Hoe omgaan met ouders van een jong doof kind?". Er werd vooral aandacht besteed aan 'counseling skills' of vaardigheden om met ouders van jonge dove kinderen om te gaan. De cel belangenverdediging van Fevlado was aanwezig. Op dergelijke studiedagen is het vooral interessant te bekijken of en in welke mate er ook aandacht is voor het aanbieden van Vlaamse Gebarentaal aan jonge geïmplanteerde kinderen.

LUCAS

Net omdat Fevlado vindt dat ouders van dove kinderen te weinig geïnformeerd zijn over Vlaamse Gebarentaal en Dovencultuur, werd er in 2009 voor de eerste keer samen gezeten met het centrum LUCAS van de KUL. Dit is een centrum voor zorgonderzoek en consultancy en Fevlado wenst samen met dit centrum te zoeken naar een goede manier om aan ouders van jonge dove kinderen zoveel mogelijk juiste en objectieve informatie te geven, zodat deze zelfstandig een keuze kunnen maken over het al dan niet implanteren van hun doof kind en het al dan niet aanbieden van Vlaamse Gebarentaal. Een eventueel gezamenlijk project wordt uitgewerkt in 2010.

Project visuele communicatie 't Signaal

Dit project wordt gesubsidieerd door het ministerie van cultuur in kader van de erkenning VGT. De bedoeling van dit project is het personeel van thuisbegeleidingsdiensten opleiden om horende ouders van dove baby's en peuters visueel met hen te leren communiceren.

Een lid van de cel belangenverdediging vertegenwoordigde in 2009 de Dovengemeenschap in de stuurgroep van dit project. Ook in 2010 worden de 2-maandelijks vergaderingen verder gezet.

Verslagboek symposium "Mijn kind is Doof. CI en identiteitsontwikkeling"

In november organiseerden Fevlado en VLOK-CI in Leuven het symposium "Mijn kind is Doof. CI en identiteitsontwikkeling". Maar liefst 200 mensen hadden zich ingeschreven: horende ouders, dove ouders, andere dove en horende geïnteresseerden, studenten, familieleden, professionals enzovoort. De grote opkomst maakte duidelijk dat dit symposium heel erg nodig was, en dat de Dovengemeenschap en de ouders elkaar kunnen vinden en ondersteunen.

Van dit symposium werd in 2009 een mooi geïllustreerd verslagboek gemaakt met de teksten van de lezingen en getuigenissen. Ook de visies van Fevlado en VLOK-CI op het CI komen in dit boek aan bod, net zoals een aantal interessante literatuurtips en websites, en informatie omtrent VGT en het leren van VGT.

Tolken

Tekort aan tolkuren

Het probleem van het tekort aan tolkuren zal worden aangepakt door het kabinet Onderwijs, Werk en Welzijn samen, zo liet het kabinet onderwijs in 2009 weten. De cel belangenverdediging bezorgde hen een document met voorstellen van oplossing voor dit probleem. De voorstellen richten zich op

- de uitbreiding van het tolkurenpakket;
- de verbetering van het statuut van de tolken, zodat er op termijn meer tolken komen;
- de bemiddeling van de tolken.

Dit document dient als insteek voor het overleg tussen de 3 bovengenoemde kabinetten. Minister Smet beloofde nog in 2009 Fevlado te zullen betrekken bij elke stap die in dit overleg wordt genomen. De uitspraak van de rechter van Gent in het juridisch proces rond meer tolkuren voor dove leerlingen is hierbij een stok achter de deur.

Vergoeding reiskosten tolken

In oktober 2009 had Fevlado een overleg met de nieuwe Vlaamse minister van Welzijn, Jo Vandeurzen. Er werd onder andere gesproken over tolkuren in de leefsituatie.

Vandaag betaalt het VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) 18 tolkuren per jaar, en kan een dove persoon het dubbele aantal aanvragen, indien dat nodig is.

De reiskost van de tolk moet de dove persoon echter nog altijd zelf betalen.

Fevlado wil dit graag anders zien: wie meer tolkuren in zijn/haar privésituatie nodig heeft, moet die ook krijgen. We zijn wel akkoord dat dit niet zomaar kan, maar dat de dove persoon een reden moet hebben. We raadden alle dove personen die meer tolkuren nodig hebben aan om deze met een motivatiebrief aan te vragen bij het VAPH.

Ook wenst Fevlado dat het VAPH de reiskost van de tolk op zich neemt, want deze kost houdt vele dove personen tegen om een tolk in te schakelen. De reiskosten van de tolken in arbeidssituaties en in het onderwijs worden intussen wel al betaald door de Vlaamse overheid, waarom dan niet van de tolken in de leefsituatie? Minister Vandeurzen was alvast een goede gesprekspartner; Fevlado zal in 2010 goed opvolgen wat hij met onze wensen zal doen.

Teletolk

Naar jaarlijkse gewoonte werd in maart de telefoonbemiddelingsdienst Teletolk geëvalueerd door de gebruikers. Fevlado was aanwezig als afgevaardigde van de groep gebarentalige doven in Vlaanderen. De statistieken tonen aan dat het gebruik van de dienst ook in 2009 nog steeds blijft stijgen, en dat is positief.

Minder positief is dat de dienst niet langer kan worden gebruikt om naar het buitenland te bellen. In Nederland bestaat er geen telefoonbemiddelingsdienst via het internet en daarom maken veel dove Nederlanders gebruik van Teletolk in Vlaanderen om in contact te komen met personen en diensten in Nederland. Daarom lopen de kosten voor Teletolk, die deze gesprekken naar Nederland zelf moet bekostigen, hoog op. Fevlado begrijpt dat dove Nederlanders gebruik willen maken van Teletolk, maar vindt het niet correct dat daardoor dove Vlamingen niet langer naar het buitenland kunnen bellen met Teletolk. Er wordt gezocht naar een oplossing voor dit probleem.

Overleg met CAB en BVGT

In 2009 werd gestart met een structureel overleg tussen het CAB (Communicatie Assistentie Bureau) en de BVGT (Beroepsvereniging Gebarentaal Tolken). Dit overleg behandelt knelpunten/aandachtspunten die zowel de gebruikers, de tolken, als het bemiddelingsbureau tussen deze beide groepen aangaan, en tracht te zoeken naar een gezamenlijk standpunt. De bedoeling van dit overleg is om ook naar de overheid toe dezelfde verwachtingen te uiten, met respect voor ieders specifieke functie.

Dossier afstandstolken

De cel belangenverdediging van Fevlado en het CAB dienden half december 2009 een dossier in bij het kabinet van welzijn, om een project op te starten rond afstandstolken in Vlaanderen. Het systeem van afstandstolken is heel vernieuwend en zou vele problemen rond tolken kunnen oplossen. We hopen dat de overheid bereid is om dit systeem in 2010 verder samen te onderzoeken en de mogelijkheden in Vlaanderen te bekijken binnen alle beleidsdomeinen.

Beroepscompetentieprofiel tolk Vlaamse Gebarentaal

Zowel internationaal als in Vlaanderen wordt steeds meer uitgegaan van competenties bij het beschrijven van beroepen. De SERV (Sociaal-Economische Raad Vlaanderen) stelt deze beroepscompetentieprofielen op voor een zeer divers publiek en voor verschillende gebruiksdoeleinden (zoals onder meer afstemming onderwijsarbeidsmarkt, personeelsbeleid binnen bedrijven/organisaties en sectoren, loopbaan- en studiekeuzebegeleiding). Ook voor tolken Vlaamse Gebarentaal is het belangrijk over zo'n competentieprofiel te beschikken en in 2009 werd de cel belangenverdediging uitgenodigd om mee te werken aan de opmaak van dit profiel.

Dovennieuws

In het nummer november-december van Dovennieuws 2009 werd het thema tolken uitvoerig behandeld door de belangenverdediging. We uitten daar onze specifieke wensen naar opleiding en bijscholing van tolken Vlaamse Gebarentaal en weerlegden het argument dat de overheid steeds opnieuw gebruikt: er zijn te weinig tolken.

Technische Hulpmiddelen en ICT

Naar jaarlijkse gewoonte was er ook in 2009 overleg met de Nederlandse dovenfederatie Dovenschap. Onder andere het onderwerp ICT stond op de agenda en de stand van zaken van beide landen op dit vlak werd vergeleken. De bedoeling van dergelijk overleg is immers informatie uitwisselen.

De expertengroep technische hulpmiddelen en ICT leerde het nieuwe videoconferentie systeem kennen van Teleportel in Buggenhout. Ook met Viable in Parijs werd er een afspraak gemaakt. De beeldtelefoon ACN werd negatief geadviseerd.

De bedoeling is om te zoeken naar het beste systeem om ook in Vlaanderen rechtstreeks in VGT met elkaar te kunnen communiceren. Fevlado werkte in 2009 samen met een vrijwilliger om de systemen van Real Time Text en beeldtelefonie te onderzoeken.

Enkele experts namen deel aan het groot AEGIS onderzoek naar het gebruik van assistieve technologie: internet, PC, gsm,... AEGIS organiseerde ook een workshop 'Toegankelijk (en goedkoop) op mijn PC, GSM en het internet'.

Een ander onderzoek waaraan werd meegewerkt behandelde het internetgebruik in de Dovengemeenschap.

Enkele experts testten Google Wave Beta en er werd grondig gediscussieerd over de voor- en nadelen van

- het blauwe scherm van the blue call phone;
- de soorten beeldtelefonie;

- Teletekst bij Telenet Digitale TV.

Tewerkstelling

Algemeen

In 2009 was een lid van de cel belangenverdediging lid van het gebruikersoverleg Handicap en Arbeid en de Commissie Diversiteit van de SERV (Sociaal-Economische Raad Vlaanderen). Binnen de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling) werkte diezelfde persoon actief mee in het stakeholdersforum en de POWA (Permanent Overleg Werkzoekenden met een Arbeidshandicap). Ook in de Raad van Bestuur van GTB (Gespecialiseerde Trajectbepaling en –begeleiding) was Fevlado vertegenwoordigd.

Binnen het domein tewerkstelling zijn er in 2009 verschillende acties ingezet rondom de arbeidsmarktintegratie: de bedoeling is om de sociale cohesie en inclusie te bevorderen waarbij personen met een arbeidshandicap de nodige aandacht en kansen krijgen en kunnen nemen om zich te ontwikkelen en te integreren in de samenleving. Belangrijk hierbij is dat elk talent aan bod moet komen.

VOP

De VDAB kan aan een persoon met indicatie van een arbeidshandicap een ‘recht’ op een BTOM (Bijzondere Tewerkstelling Bevorderende Maatregel) toekennen. De VOP (Vlaamse Ondersteuningsmaatregel) is één van die BTOM’S. De VOP wordt echter aan de werkgever uitgekeerd. De persoon met een arbeidshandicap is dus eigenlijk geen rechthebbende maar een rechtgevende.

Eind 2009 waren er plannen van de Vlaamse minister voor Werk Phillippe Muyters (N-VA) om een **lineaire korting** door te voeren van 22 procent op VOP’s vanaf het vijfde kwartaal na toekenning.

Er werden onmiddellijk acties ondernomen om deze besparingen niet door te voeren. De bedoeling moet immers zijn om de kansen op werk te bevorderen en te vrijwaren. De maatregelen moeten maximaal ingezet worden in het kader van zwakte en sterkten van de Vlaamse arbeidsmarkt, zeker in deze periode van economische crisis.

Inactiviteitsvallen

Binnen de hierboven vermelde vergaderingen werd vooral ook het belang benadrukt van een eenduidige aanpak voor het wegwerken van inactiviteitsvallen in de vorm van financiële en administratieve barrières. Ook moet er meer duidelijkheid komen over de rechten en plichten van personen die het werk willen hervatten.

Monitoring diversiteitsplan

In 2009 werkt er gewerkt rond sensibilisatie, erkenning en invulling van de ondersteuningsbehoeften op vlak van arbeid.

Tolken

In 2008 werden er tolkuren toegekend voor beroepsopleidingen van de VDAB. In 2009 werd deze toekenning ook uitgebreid naar opleidingen die niet door de VDAB zelf werden aangeboden. Een belangrijke vooruitgang was ook de terugbetaling van de reiskosten van de tolken Vlaamse Gebarentaal en schrijftolken voor zowel de arbeidssituatie, tijdens sollicitaties en tijdens de beroepsopleiding.

VAPH - VGPH

Een lid van de cel belangenverdediging werd in 2009 lid van het Raadgevend Comité van de VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap), en van de Raad van Bestuur van het VGPH (Vlaams Gebruikersoverleg Personen met een Handicap). Daar werden items als vraagverduidelijking, contactpersoonschap, zorgregie en zorgzwaarte instrument besproken.

Hoorzitting in het Vlaams Parlement over de meerjarenplanning van het VAPH

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap stelde in 2009 een nieuw meerjarenplan op voor 2010 – 2014. Dit meerjarenplan stelt de vraag welk antwoord Vlaanderen kan bieden op de vraag naar ondersteuning van personen met een handicap. In maart 2009 vond een "Gedachtewisseling met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap over 'Meerjarenanalyse - een achteruit- en vooruitblik op de zorgbehoeften van personen met een handicap'" plaats in de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van het Vlaams Parlement. De probleemstelling die het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap toen voorlegde is verontrustend. Er is te weinig geld om ieder persoon met een handicap te blijven ondersteunen (dus inperking van de doelgroep is nodig), te weinig geld om nieuwe ondersteuningsvormen te financieren (dus niet langer ondersteuning op maat),... m.a.w. het medisch model viert opnieuw hoogtij. Naar aanleiding van deze "gedachtewisseling" vond in april een hoorzitting plaats in het Vlaams Parlement, waarop Fevlado en een aantal dove personen aanwezig waren.

Individuele materiële bijstand

In 2009 nam een lid van de cel belangenverdediging deel aan de maandelijkse vergaderingen van de Ad Hoc Commissie Individuele Bijstand en Sociale Integratie van het VAPH. Tijdens deze vergadering wordt vooral de refertelijst besproken, waarop alle hulpmiddelen staan die personen met een handicap kunnen aanvragen. De werkgroep IMB (Individuele Materiële Bijstand) bestaat uit afgevaardigden van dovenscholen, revalidatiecentra, Fevlado-Passage en de cel belangenverdediging en bereidt de hierboven vermelde vergaderingen voor. In 2009 werden de rookmelder en de babyfoon voor dove personen opgenomen in de refertelijst.

Politiek debat rond zorgvernieuwing tijdens de REVA-beurs

Het debat rond zorgvernieuwing was heel erg aanwezig in 2009. Het experiment PGB (PersoonsGebonden Budget) ging van start, jammer genoeg zonder de medewerking van dove personen. Omdat het toch belangrijk is voor de toekomstige inschakeling van dove personen in dit systeem, was Fevlado aanwezig op een politiek debat dat GRIP organiseerde over de vraag HOE de middelen best worden ingezet. Ook Helga Stevens nam deel aan het debat, dat doorging tijdens de REVA-beurs in Gent.

Studiedagen

Leden van de cel belangenverdediging waren in 2009 in het kader van het thema zorg aanwezig op volgende studiedagen:

- Focus op emancipatie/vraagverduidelijking
- In Bont Gezelschap
- Kwaliteitsvolle ondersteuning van het VGPH

Project Handiweb

Het project Handiweb van de Directie-Generaal Personen met een Handicap, werd opgestart met de bedoeling om de sociaal verzekerden, die een aanvraag voor erkenning van handicap hebben ingediend een snelle elektronische toegang te geven tot hun dossier en alle verrichtingen te kunnen doen vanaf hun computer, zoals

- het indienen van aanvragen (een tegemoetkoming, een parkeerkaart, een attest erkenning handicap);
- elektronische ontvangst van documenten zoals beslissingen en een algemeen attest;
- elektronische communicatie tussen burger en Directie-Generaal Personen met een Handicap;
- consultatie van gegevens (onder meer : stand van het dossier).

Fevlado werd gevraagd om mee te werken en mee te denken over de uitbouw van een dergelijke site. In 2010 loopt dit project verder.

Leesgroep FOD Personen met een Handicap

Fevlado was in 2009 ook actief in de leesgroep van de federale overheidsdienst Personen met een Handicap. Daar werd onder andere de brochure “De nationale verminderingskaart op het openbaar vervoer” besproken. Ook de brochure “Inkomensvervangende tegemoetkoming - Integratietegemoetkoming” stond op de agenda.

Inschaling van dove personen

Fevlado ijverde in 2009 bij de Federale Overheidsdienst Sociale Zaken voor een andere manier van inschaling voor dove personen, zodat ook zij recht blijven hebben op een aantal tegemoetkomingen. Eind 2009 gaven enkele experts een lezing voor een grote groep artsen die deze inschaling doet, met de bedoeling hun aandacht te vragen voor de specifieke problemen die doven ondervinden in het dagelijks leven.

5.2. LEDENBEWEGING

Algemeen

De ledenbeweging van Fevlado is een netwerk van afdelingen:

- Jong-Fevlado
- Fevlado-Senioren
- HKC (Helen Keller Club)
- VDV (Vlaamse Doven Verenigingen)
- Fevlado-Ontspanning
- Fevlado-Reisdienst “De Trekvogels”
- Wielerbond Vlaamse Doven
- een rechtstreeks aangesloten organisatie:
 - VDSB (Vlaamse Doven Sport Bond)
- niet rechtstreeks aangesloten organisaties:
 - regionale dovenverenigingen met hun afdelingen en kleine dovenverenigingen, die aangesloten zijn bij VDV.

De bedoeling van het netwerk is om elkaar

- te ondersteunen;
- te begeleiden;
- te bemiddelen bij conflicten;
- socio-culturele activiteiten te helpen organiseren;
- te sensibiliseren;
- regionaal aan belangenverdediging te doen.

Dit netwerk bestaat niet enkel uit aangesloten organisaties, wiens leden automatisch ook lid zijn van Fevlado. Ook leden die rechtstreeks lid zijn van Fevlado worden betrokken bij dit netwerk. Zo worden aangesloten leden betrokken bij allerhande vertegenwoordigingen en worden ze aangesproken op hun ervaringsdeskundigheid. Op deze wijze helpen ze mee de toekomst van Fevlado en van de Vlaamse Dovengemeenschap vorm te geven.

Elke afdeling en aangesloten organisatie heeft en behoudt zijn eigen werking, maar krijgt, volgens afspraak, personeelsondersteuning vanuit Fevlado. De coördinatie hiervan gebeurt op het secretariaat te Gent.

Vanuit elke afdeling en aangesloten organisatie is er ook een afgevaardigd lid van de Algemene Vergadering van Fevlado vzw. Fevlado wil op die manier de ledenbeweging erkennen als de basis van haar werking.

De coördinatie van de ledenbeweging gebeurt vanuit het nationaal secretariaat te Gent.

Als **eerste opdracht** in dit kader zorgt Fevlado voor de aanmaak en verspreiding van de lidkaarten en dovenpassen, alsook het tijdschrift Dovennieuws dat naar alle leden wordt verstuurd.

Een **tweede opdracht** is het uitwisselen van informatie en het overleggen met de aangesloten dovenverenigingen en de afdelingen van Fevlado. Dit gebeurt op de 5e zondag van de maand, maar kan ook tijdens aparte vergaderingen gebeuren.

In 2009 vonden er 2 vergaderingen van de ledenbeweging plaats:

Agenda 29/3/2009 in Sint-Niklaas :

1. Welkomstwoord
2. Opvolging en goedkeuring verslag vergadering 30/11/2009 te Antwerpen
3. Uitleg over SABAM + Billijke Vergoeding
4. Vormingsaanbod Rode Kruis
5. Infoverspreiding: verschil tussen leden en bestuursleden
6. WDD 2009
7. Infopakketje voor nieuwe leden
8. Nieuwe Jeugddienst voor doven en slechthorenden opgericht i.s.m. Jong Fevlado: JVDS
9. Communicatie via Oovoo
10. Memorandum van Fevlado voor Vlaamse Politieke Partijen en de nieuwe Vlaamse Regering
11. Varia
12. Rondvraag

Agenda 29/11/2009 in Turnhout :

1. Welkomstwoord
2. Goedkeuring en opvolging verslag vergadering 29/03/2009 te Sint-Niklaas
3. Verkiezingen : vervanger voor Ronald Van Campenhout voor VDV- en Fevlado-bestuurslid
4. Info : aanpassing vrijwilligerswet
5. Evaluatie DVD "Memorandum van Fevlado"
6. Nieuw : Fevlado huldigt bestuursleden van dovenverenigingen voor hun jarenlange inzet
7. Lidmaatschap 2010
8. Activiteitenplan 2010 van Fevlado-ledenbeweging
9. Varia
10. Rondvraag

In oktober 2009 werd er ook een overlegvergadering gehouden voor afdelingen, georganiseerd door Fevlado-Ledenbeweging. Op de agenda stonden verschillende agendapunten. Wij bespraken vooral de nieuwe regels over het nieuwe gebouw van Fevlado, de voordelen die de afdelingen hebben zoals vb. gebruik van vergaderlokalen, grote zaal, toestellen, enz.

Een **derde opdracht** is het bereikbaar zijn voor organisaties met vragen/problemen of voor externe organisaties.

Fevlado-Ledenbeweging en SHC hebben samen een nieuw vzw opgericht nl. JVDS : Jeugddienst voor Doven en Slechthorenden. De bedoeling is dat wij samen proberen om een erkenning van het ministerie van jeugd te krijgen. Belangrijke doelstellingen van deze nieuwe vzw zijn: activiteiten voor dove kinderen en jongeren organiseren, opleiding aan dove begeleiders geven, vorming organiseren voor bestuursleden van jeugdclubs, enz.

Fevlado ging naar dovenclubs voor een overlegvergadering of begeleidingswerk. In 2009 waren dat volgende clubs: Nowedo Brugge, De Getrouwe Vrienden Kortrijk, GTG Gent, Madosa Antwerpen. We hebben ook samengewerkt met Piramime voor WDD in Geel.

Fevlado-Ledenbeweging begeleidde ook individuele leden wanneer ze hadden vragen i.v.m. de ledenbeweging.

Fevlado-Ledenbeweging werd ook uitgenodigd voor tal van feesten van dovenclubs.

Hieronder wordt de werking van de verschillende afdelingen in 2009 toegelicht:

Vlaamse DovenVerenigingen

VDV is de overkoepelende organisatie van de Vlaamse DovenVerenigingen, die de belangen behartigt van alle dovenverenigingen in Vlaanderen.

Daarvan zijn er bijna 90% aangesloten bij VDV: 6 regionale dovenverenigingen (plaatselijke verenigingen waar op hun beurt weer een aantal clubs zijn bij aangesloten: ontspanningsclubs, sportclubs, jongerenclubs, ouderenclubs, enz.,...) hebben een ontmoetingscentrum, waar onze regionale personeelsleden werken, en ook nog 6 zelfstandige verenigingen.

VDV verdedigt hierdoor het belang van het verenigingsleven en zorgt zelf voor de vertegenwoordiging van de dovenverenigingen binnen Fevlado vzw.

Wel is het opvallend dat VDV niet voldoende gekend is bij doven. Wij hebben besloten dat we in 2010 meer activiteiten zullen doen en VDV meer naambekendheid zullen geven.

Fevlado-Senioren

De *eerste bestuursvergadering* vond plaats op 08/01/09. Dit ging voor de eerste maal door op het nieuwe adres van Fevlado (Stropkaai). Dit gebouw (en al haar mogelijkheden) staat ook ter beschikking van de senioren. De werking van vorig jaar werd overlopen en de planning voor het nieuwe jaar werd besproken.

Op 18/03/09 was de *eerste algemene vergadering*. Alle aanwezigen werden rondgeleid in het nieuwe gebouw van Fevlado. Daarna werd de nieuwe seniorenafdeling van Gent verwelkomt. Deze wordt vertegenwoordigd door Jef Vandendriessche en Jean-Pierre Dequesne, respectievelijk voorzitter en schatbewaarder van de afdeling. Vervolgens werd de wens om een nieuwe werkgroep op te richten besproken. Deze werkgroep zou de vragen van het VOR bespreken en beantwoorden. Ook de datum voor het seniorenfeest werd vastgelegd. Betreffende de uitstap kon nog niets definitiefs afgesproken worden.

Op het einde van de vergadering was de verkiezing van twee nieuwe bestuursleden. Er werd echter maar één kandidaat, Jef Vandendriessche, verkozen.

Op 28/07/09 was de *tweede bestuursvergadering*. Er werd afgesproken dat Boudewyn Gabriël een zoektocht zou voorbereiden in Geel ter gelegenheid van Werelddovendag. Voor de seniorenuitstap werd gekozen voor het Afrika-museum. Ook het programma voor het seniorenfeest werd besproken. Ten slotte besprak men ook de mogelijkheid van een seniorencongres in 2011.

Begin juli tot midden augustus hielpen Boudewyn, Gabriël en Erwin mee aan het archiveren van alle documenten in het nieuwe gebouw van Fevlado vzw te Gent.

Op 10/09/09 vond de *seniorenuitstap* naar het Afrika-museum te Tervuren plaats. Er waren slechts 15 deelnemers. Het bezoek werd wel gesmaakt door de aanwezigen.

Werelddovendag was op 26/09/09. Jef Vandendriessche was de tweede senior die de prijs “De Hand van Vlaanderen” kreeg als meest verdienstelijke dove van het jaar. De zoektocht verliep goed, maar er waren meer jonge deelnemers dan senioren.

Op 14/10/09 was de *tweede algemene vergadering*. Jef werd gefeliciteerd met zijn prijs. De zwakke opkomst voor de seniorenuitstap werd besproken. Men kwam tot het besluit de datum van de uitstap op te nemen in de jaarkalenders van de verschillende verenigingen. Daarna werd het seniorenfeest verder geregeld. Als laatste werd een speciale oproep gedaan om samen de Zenith beurs in Brussel te gaan bezoeken tussen 17 en 21 november.

Het *seniorenfeest* in Turnhout op 12/11/09 was een succes. Er waren 146 senioren aanwezig. De namiddag met de volksspelen werd een aangename activiteit. De formule mag zeker herhaald worden. De volgende seniorenendag zal plaatsvinden op 28 oktober 2010 te Brugge.

De *laatste bestuursvergadering* ging door op 03/12/09. Er was een nabespreking van het volledige werkingsjaar. Daarnaast werd het nieuwe seniorenprogramma voor 2010 opgesteld en dit werd aan Fevlado overgemaakt.

Drie vergaderingen van het OOK (Ouderen Overleg Komitee), later omgevormd naar het VOR (Vlaamse Ouderen Raad), werden bijgewoond door Boudewyn. Deze gingen door op 21 januari, 25 maart en 16 december. Een belangrijk te vermelden initiatief is het Ouderenparlement dat op 26 april 2010 te Antwerpen zal gehouden worden.

De gewone vergaderingen en de algemene vergaderingen van Fevlado werden ook door de voorzitter bijgewoond

Jong-Fevlado

Jong-Fevlado is een overkoepeling van 5 bestaande jeugdverenigingen binnen Fevlado vzw: jeugdclub De Vlinder Antwerpen, jeugdclub De Witte's Doordrijvers Brugge, jeugdclub De Joker Gent, jongerenwerking De Haerne Club Kortrijk en jeugdclub De Kempen Turnhout. De leden van aangesloten jeugdclubs zijn Dove of slechthorende jongeren van 15 tot 30 jaar oud.

Het doel van Jong Fevlado is het behartigen en verdedigen van de sociale, culturele en politieke belangen van Dove en slechthorende jongeren. Jong-Fevlado behartigt ook de belangen van de aangesloten jeugdclubs en haar leden. Ze heeft als taak het organiseren van sociale, culturele en politieke activiteiten en is ook verantwoordelijk voor de regionale, nationale en internationale informatiestroom naar haar leden toe. Ze verantwoordt ook voor de organisatie, begeleiding van de leden die deelnemen aan nationale en internationale activiteiten zoals EUDY en WFDYs.

Jong Fevlado organiseerde 4 cursusavonden met verschillende thema's: Leiderschap, Debatteren, Kamp organisatie en Audisme.

De *eerste cursusavond* ging door op 03/04/09 en werd een groot succes. De lezing had als thema 'Leiderschap' en werd gegeven door Carolien Doggen en Hilde Verhelst. Er waren veel jongeren ingeschreven en we mochten onze Waalse burens FFSB JEUNES ook verwelkomen.

Op 24/04/2009 ging de *eerste jeugdraad* door in Kortrijk. Het was een interessante avond waarop iedereen zijn mening kon geven over de activiteitenplanning van Jong Fevlado.

Op 19/05/2009 was de *tweede cursusavond* met als thema 'Debatteren'.

Het *EUDY JUNIOR Kamp* van 13 tot 17 jaar ging door van 3/08 tot 10/08 in Finland.

Voor Vlaanderen (Jong Fevlado) ging Lennert De Crom mee, samen met Julie Body (Leidster FFSB-Jeunes) en Gabriëlle Van Zuylen (Wallonië). Ze hebben zich goed geamuseerd, meer info zie je op www.eudy2009.org.

Het *WFDY Junior kamp* van 13 tot 17 jaar ging door in Noorwegen van 02/08 tot 09/08.

Voor Vlaanderen gingen 3 Vlaamse jongeren en een begeleider mee: Jeffrey Garitte, Vasco Van Landuyt, Dylans Moens en Sammy Van Landuyt als begeleider.

Meer info zie je op <http://www.wfdys.org>.

Jong-Fevlado organiseerde een *3daags kamp* (29-/08 t/m 31/08) voor Dove & Slechthorende Jongeren in Vlaanderen. Het was een groot succes en had 42 deelnemers. Dit kamp ging door in Essen (België). Weer een record in de geschiedenis van Jong-Fevlado

Op 11/09/2009 ging de *derde cursusavond* door. Het thema was 'Kamporganisatie'.

Tijdens *WereldDovenDag*, op zaterdag 26/09/09 te Geel, had Jong-Fevlado een infostand. Daarnaast organiseerde JF een spel 'Waar of niet waar'. Dit was een succes. Het record van de kwis van vorig jaar, georganiseerd door Fevlado, werd verbroken. Er waren 30 ploegen ingeschreven.

In Amsterdam vond het *EUDY 2009* plaats van 01/10 tot 04/10. De Algemene Vergadering ging door op vrijdag 02/10/09 en zaterdag 03/10/09. Daar waren 2 gedelegeerden vanuit Vlaanderen en Wallonië aanwezig.

Op het EUDY werd ook beslist dat de office van EUD zich in Brussel zal vestigen.

Daarnaast werd er een feest georganiseerd voor de 25e verjaardag van EUDY met een internationale party in Amsterdam.

Op 09/10/2009 ging er opnieuw een *jeugdraad* door te Gent. Dit gebeurde samen met de jeugdclubs en jongerenwerkingen. Het activiteitenplan van Jong Fevlado werd besproken en er werd een nieuw gebaar voor Jong Fevlado gevonden.

Jong Fevlado organiseerde samen met de Jeugdclubs/Jongerenwerkingen een *dagje naar Moviepark* om daar Halloween te vieren op 31/10/09.

Op 14/11/09 organiseerde Jong Fevlado samen met Fevlado-Diversus een *infosessie over 'Audisme'* door Dirksen Baumann.

In het jaar 2009 verscheen ook de Jongerenkrant voor Doven zes keer in Dovennieuws. De Jongerenkrant kreeg een nieuwe lay-out.

Jong Fevlado heeft eindelijk een gloednieuwe website – www.jongfevlado.com.

Fevlado “Helen Keller Club” – HKC

HKC is een afdeling van Fevlado (Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties vzw).

De Helen Kellerclub is ontstaan als een ontspanningsclub voor Dove Gebarentaligen met bijkomende visus-problemen. De club richt zich nu tot alle doven en slechthorenden met visuele beperkingen.

Het doel van de HKC is het bevorderen en behartigen van de belangen en het welzijn van de doofblinden/doofslechtszienden in Vlaanderen.

Hoe willen we dit doel bereiken? Door het regelmatig organiseren van bijeenkomsten (6 à 10 per jaar) voor de doofblinden/doofslechtszienden. Naast vorming zijn er vooral ontspanningsactiviteiten.

Daar komen ook vrijwilligers om te helpen bij de communicatie en de mobiliteit. Tevens zijn er tolken Vlaamse Gebarentaal, tactiele tolken en schrijftolken aanwezig.

Het is ook onze bedoeling om de problematiek van én niet horen én niet goed zien bekend te maken (bv. het syndroom van Usher).

Verder geven we interessante informatie in Dovennieuws (het maandblad van Fevlado) en in ons HKC-magazine (tweemaal per jaar).

De bestuursvergaderingen:

Het bestuur houdt een bestuursvergadering wanneer de werking en planning moet besproken worden.

Aangezien de bestuursleden ver uit elkaar wonen, gebeurt dit voor een activiteit.

De secretaris houdt de verslagen bij.

- 28/02/09:

- * financiën: mededeling van de stand van de rekeningen en de kas
- * jaarprogramma
- * stand van ledenaantal
- * HKC-Magazine
- * varia

- 29/08/09

- * WFDB in Uganda 23-27 oktober: deelname
 - * voorbereiding Werelddoenvendag
 - * voorbereiding Algemene vergadering en Bestuursverkiezing
 - * rondvraag

- 05/12/09

- * Plaats van de activiteiten: Brugge en/of Gent
- * Middagmaal
- * Jaarprogramma 2010
- * Geschenk HKS Nederland
- * Rondvraag

Voor elke activiteit wordt er een korte bestuursvergadering gehouden, maar ook indien er dringende punten moeten besproken worden en/of beslissingen moeten genomen worden.

Tevens wordt er regelmatig per mail gecommuniceerd. Dit is handig aangezien onze bestuursleden ver uit elkaar wonen en vergaderen steeds met een 4-tal tolken moet gebeuren.

Op 28/11/09 werd de *algemene ledenvergadering* gehouden. Daarvan werd er een verslag opgemaakt.

- * verslag van de werking tijdens het voorbije jaar
- * stand van zaken: financiën
- * voorstellen voor activiteiten
- * rondvraag

Op deze dag werd er ook een bestuursverkiezing gehouden.

Dezelfde bestuursleden waren opnieuw kandidaat.

Er waren geen andere kandidaten.

Alle bestuursleden werden opnieuw voor hun vorige functie verkozen.

De leden:

De club telde in 2009 56 leden en bestaat uit

17 Doofblinden,
 10 partners en gezinsleden (waarvan 6 doven)
 17 Doven
 12 Horenden.

Lidgeld: 20 Euro per jaar; 30 Euro voor een gezinskaart.

Wie het lidgeld betaalt, is niet alleen lid van HKC, maar ook lid van Fevlado!

Hij of zij ontvangt daarvoor het tweemaandelijks tijdschrift 'Dovennieuws' (van Fevlado) en tweemaal per jaar het 'Helen Keller-Magazine'.

Fevlado-Ontspanning

Fevlado – Reisdienst “Dove Trekvogels”

Fevlado-Reisdienst “Dove Trekvogels” organiseert groepsreizen voor dove en slechthorende gebarentaalgebruikers. Dit kan zowel een reis in Europa zijn als daarbuiten. Er reist altijd een tolk Vlaamse Gebarentaal mee die de informatie van de plaatselijke gids toegankelijk maakt. Ook worden vragen vertaald van Vlaamse Gebarentaal naar gesproken taal.

In 2009 waren er 4 *bestuursvergaderingen*: 17/02/09 – 06/06/09 – 07/08/09 – 16/10/09

Op 06/06/2009 : *Reisbijeenkoms*t voor alle geïnteresseerden met vertoon van foto's en video en alle

informatie over de volgende reizen: Westkust Amerika 28 augustus tem 19 september 2009 – Lapland 2010.

Met mogelijkheid tot inschrijving voor beide reizen.

Op 16/10/2009: *Reisbijeenkomst* voor alle geïnteresseerden met vertoon van foto's en video en alle informatie van de voorbije reis naar Westkust Amerika. Informatie over de volgende reizen: Lapland 2010 & Sicilië 2010. Met mogelijkheid tot inschrijving voor beide reizen.

Van 07/03/09 tot 10/03/09: *City Kraka*- 25 personen + tolk VGT (Greet Doggen) reisden mee. Meer info over City Krakau, zie verslag website: www.fevlado.be/reisdienst/verslagen door Rosa Serron.

Van 28/08/09 tot 19/09/09: *Westkust Amerika* -16 personen + tolk VGT (Patsy Van Den Bogaert) reisden mee.

Binnenkort meer info op de website over Westkust Amerika door Jef Vandendriessche.

Sinds augustus 2009: nieuwe bestuurskandidaat als gewoon bestuurlijk: André Van Puyenbroeck.

Andere taken:

- Voorbereiden en verzorgen van infostand te WDD van volgende reizen: Lapland 2010 en Rondreis Sicilië 2010.
- Verspreiden van activiteiten van de Reisdienst door aangesloten dovenverenigingen, TV en website Fevlado vzw.
- Verzorgen van informatie in verband met reizen voor doven: briefwisseling, faxen, e-mailen aan geïnteresseerden.
- Regelen van het betaalverkeer, facturen en boekhouden.

Wielerbond Vlaamse Doven

De Wielerbond Vlaamse Doven werd opgericht in 2006 en bevindt zich onder de koepel Fevlado vzw (Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties).

De doelstellingen van de Wielerbond Vlaamse Doven zijn zowel louter sportief als politiek getint.

In 2009 organiseerden wij verschillende mountainbike- en wielertoeristritten.

Een aantal leden namen deel aan de Veteranen-wielervedstrijd in Landshut (Duitsland).

Op 6/6/09 reden wij de *jaarlijkse mountainbikerit* in La Roche (Ardennen).

Op 22/08/09 ging de *jaarlijkse Sportdag* van VDSB door. Tijdens deze dag organiseerden we de MTB-rit in de streek van Lovendegem.

Op vrijdagavond 2/10/09 ging er een *initiatieles 'piste rijden'* door in de piste van Blaarmeersen van Gent.

Van 20/11 tot 23/11 organiseerden wij het *mountainbikeweekend* in Mol op het domein van Sun Parks.

Op zaterdag 5/12/09 organiseerden wij een *bijeenkomst voor onze leden* in het Centrum van de Ronde Van Vlaanderen. Eerst bezochten we het museum met haar rijke wielergeschiedenis.

Daarna vond er een *Algemene Vergadering* plaats. Op de agenda stond o.a. een evaluatie van het voorbije jaar en de planning voor 2010.

Er was ook een verkiezing. Jaak Wauters verliet ons bestuur en we kregen 2 nieuwe leden. Dit zijn Bart Uzeel (als verantwoordelijke voor de organisatie van wedstrijden) en David Samain (als afgevaardigde van wielersclub van DHC-Kortrijk). Pascal Mollet en Nick De Pauw wisselden van functie. Pascal M werd dus de nieuwe secretaris. Filip Verstraete blijft als voorzitter. Raf De Ryck als schatbewaarder. Albrecht Struijlaert is verantwoordelijk voor wielersclub van Oost-Vlaanderen en Pascal Stappers is verantwoordelijk voor wielersclub van Nowedo Brugge.

Wielersbond Vlaamse doven heeft ook een eigen website : www.wielersbondvlaamsedoven.be De webmaster is Dirk Bulckaert.

Naast alle activiteiten gingen er ook vier bestuursvergaderingen door op het secretariaat van Fevlado.

Vlaamse Doven Sport Bond – VDSB vzw

De VDSB is een onafhankelijke organisatie, aangesloten bij Fevlado. Deze vzw wil de sportieve contacten bevorderen tussen doven onderling, en de relaties met buitenlandse dovensportclubs bevorderen. Fevlado ondersteunt deze vzw vooral op administratief vlak, vooral met betrekking tot de sportfederatie Sporta, en helpt hen bij de verspreiding van informatie.

5.3. SENSIBILISERING – EXPERTISEVERSPREIDING

Via verschillende infokanalen probeert Fevlado de horende samenleving te sensibiliseren rond het thema doofheid. Diezelfde infokanalen worden ook gebruikt om aan dove personen zoveel mogelijk toegankelijke informatie te bezorgen, die zij vaak niet krijgen via de kanalen die horende mensen bereiken.

Volgende sensibiliseringsactiviteiten worden hieronder beschreven:

- Website
- Dovennieuws
- E-postberichten
- Werelddovendag
- Persberichten
- Voordrachten/lezingen/getuigenissen
- Informatie van andere organisaties toegankelijk maken
- Webtoegankelijkheid
- Ontwikkelingssamenwerking

Website

Sinds 1 januari 2009 is de vernieuwde website online gekomen. De eerste reacties waren zeer positief. De frisse kleuren maakten dat het aangenaam werd om de website te bekijken. Over de gebruiksvriendelijkheid van de website waren de reacties minder positief en het aantal klachten nam toe met de tijd. We werden ook bewust gemaakt van de taalgebruik, zowel Nederlands als Vlaamse Gebarentaal, op de website. Als antwoord hierop diende Fevlado vzw een projectvoorstel in om In 2009 werden dan ook de klachten verzameld om in 2010 een goede beslissing te kunnen nemen.

Dovennieuws

De belangrijkste publicatie van Fevlado is het tijdschrift Dovennieuws. Dit tijdschrift startte in 2009 zijn 84ste jaargang, met een oplage van 1.400 exemplaren, 6 nummers per jaar.

Wie lid is van Fevlado krijgt dit tijdschrift gratis toegestuurd, maar er zijn ook betalende abonnees. Het tijdschrift omvat niet enkel belangrijk nieuws vanuit de werking van Fevlado, maar is ook zeer gegeerd bij het doof/slechthorend publiek. De kalender die telkens de planning van lokale ontspanningsactiviteiten weergeeft, geeft aan doven/slechthorenden de kans om hun vrije tijd te plannen.

Uit de ondervraging in 2008 bleek dat de meerderheid van de lezers het taalgebruik in Dovennieuws te moeilijk vonden. Als reactie hierop is er een opleiding van 1 dag doorgaan over “duidelijk schrijven”. Hier werden we geconfronteerd met onze schrijfstijl. Sindsdien trachten we onze artikels zo toegankelijk mogelijk te houden aan de hand van een aantal regels.

E-postberichten

De e-postberichten dienen ter verspreiding van dringende berichten, die niet meer op de website kunnen worden geplaatst. Deze berichten bereiken zowel leden als niet-leden van Fevlado, zowel dove/slechthorende als horende personen. Iedereen die geïnteresseerd is, kan zich hiervoor inschrijven. Door personeelwissels werden er in 2009 minder E-post berichten verspreid. Ook nam het aantal mislukte afleveringen toe door de beveiliging van internetaanbieders. De berichten werden gezien als

spam.

Hierdoor moesten we een andere oplossing zoeken en deze vonden we in de vorm van e-mailmarketing software dat online aangeboden werd. De eerste testen vonden plaats in augustus 2009. De bereikbaarheid was groter. Bij E-post werd nieuws geplaatst die niet meer op de website konden maar de nieuwe elektronische nieuwsbrief werd net wel gelinkt aan de website waardoor we meer bezoekers op www.fevlado.be mochten registreren.

De nieuwsbrief dient nog verder te ontwikkeld te worden om het gebruiksgemak en de lay-out verder te verbeteren.

Werelddovendag

Hoofdthema tijdens Werelddovendag 2009 was “Dove ouders”, met in de voormiddag een fel gesmaakte studievoormiddag met sprekers uit binnen- en buitenland en een interessant debat met dove ouders.

Daarnaast was er ook plaats voor gezellig samenzijn, het nuttigen van een warme maaltijd, kinderspelletjes en 's avonds een zeer gewaardeerde kwis, georganiseerd door Jong-Fevlado naar analogie met het oude BRT-programma “De Drie Wijzen”.

Naar jaarlijkse gewoonte werd tijdens het officiële gedeelte van Werelddovendag de Jaarprijs van Fevlado “De Hand van Vlaanderen” uitgereikt. Vanwege zijn bijdrage aan de sensibilisatie heeft Jef Vandendriessche “De hand van Vlaanderen” mogen ontvangen uit de handen van de voorzitter.

Persberichten

In 2009 werden volgende persberichten verspreid door Fevlado:

17 maart 2009: Fevlado steunt juridische procedure tegen de Vlaamse minister van Onderwijs en verschillende Vlaamse scholen

20 juli 2009: Vlaamse Gemeenschap veroordeeld wegens discriminatie van dove leerlingen

Telkens wanneer er in de pers of in publicaties allerhande verkeerde terminologie werd gebruikt, bracht Fevlado de auteur hiervan op de hoogte, met de vraag om in de toekomst de correcte terminologie te gebruiken.

Voordrachten, lezingen, getuigenissen, screenings

Naar goede gewoonte verzorgde Fevlado opnieuw talrijke lezingen en vormingen *Hoe omgaan met dove en slechthorende personen?* In 2009 verzorgde Fevlado ook diverse lezingen voor zowel het lager als het secundair onderwijs en overheidsdiensten.

Zo ging Fevlado ook in op vraag van Enter vzw, Vlaamse Expertisecentrum toegankelijkheid, om mee te werken aan "klantvriendelijk onthaal".

Voor Het Vlaamse kruis organiseerde Fevlado een workshop dat op veel belangstelling mocht rekenen.

Ook gaat Fevlado op vraag van andere organisaties voorzieningen screenen op toegankelijkheid voor doven en slechthorenden. Zo werd Centraal Station van Antwerpen en een publiek domein te Sint Truiden bezocht door Fevlado.

Informatie van andere organisaties toegankelijk maken

Fevlado biedt haar diensten aan organisaties die hun informatie willen toegankelijk maken voor dove personen. Dit gebeurt hoofdzakelijk door informatie in het Nederlands te vertalen naar Vlaamse Gebarentaal. Vaak gaat het om het vertalen van (delen) van een website naar VGT, maar het kan ook

gaan om documentaires, wetteksten, films, enz. 2009 was echter een zeer rustig jaar. De opleiding voor dove presentatoren en vertalers dat gesubsidieerd werd door Minister van Cultuur in kader van erkenning van VGT zorgt voor een nieuwe kleine stap richting professionele aanpak van dergelijke opdrachten zodat in 2010 opnieuw meer aandacht geschonken kan worden aan deze activiteit.

Ontwikkelingssamenwerking

Sinds 2008 is Fevlado partner in een project van PHOS (Platform Handicap en OntwikkelingsSamenwerking): “Toegankelijke ontwikkelingseducatie voor personen met een sensorïele handicap”. Het project heeft als doelstelling ontwikkelingseducatie voor personen met een sensorïele handicap toegankelijk te maken. Andere partners in het project zijn Blindenzorg Licht en Liefde vzw en SHC- Sensorial Handicap Cooperation vzw. Het project beoogt volgende resultaten:

- 50 % van de gespecialiseerde voorzieningen (MPI's, voorzieningen en scholen) gebruiken de pakketten
- 15% van de Vlaamse of 2-talige NGO's (met een luik ontwikkelingseducatie)gebruiken de pakketten.

Op deze manier probeert het project minimaal 320 blinden en 250 doven te bereiken (en minstens evenveel slechtzienden en slechthorenden). De partners zorgen voor de aanpassing van de pakketten voor hun doelgroep en voor vorming op maat voor educatieve medewerkers uit de NGO's zodanig dat deze zowel met de aangepaste pakketten als met de doelgroep zelf kunnen omgaan. In 2008 werd een stuurgroep opgericht die regelmatig samenkomt en werd de planning van het project vastgelegd. De educatieve pakketten werden geselecteerd door de partners en er werd nagedacht hoe deze toegankelijk konden gemaakt worden voor de doelgroep.

In 2009 is dit project door personeelwissels bij PHOS heel stil geweest. In 2009 werd er terug aansluiting gezocht en werd het project, hetzij moeizaam, verder gezet met de bedoeling om te eindigen in de eerste helft van 2010.